

OSAVUOSIKATSAUS 1-2020

18.5.2020

RAPORTIN TOIMITUSKUNTA

Ritva Viljanen	kaupunginjohtaja
Matti Ruusula	talous- ja strategiajohtaja
Päivi Kandolin	talousarviopäällikkö
Päivi Kunnas	taloussihteeri

OSAVUOSIKATSAUKSEN VASTUUHENKILÖT

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Henrik Lönnqvist	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus p. 050-318 1582
------------------	--

KAUPUNKITASON TALOUS

Matti Ruusula	Kaupunkistrategia ja johto, p. 043-824 9254
Päivi Kandolin	Talous ja strategia, talousohjaus, p. 040-626 7613
Henrik Lönnqvist	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus, p. 050-318 1582
Pirjo van Nues	Talous ja strategia, rahoitus ja riskienhallinta, p. 0400-889 180

TOIMIALAT

Päivi Kandolin	Kaupunkistrategia ja johto, p. 050-314 5084
Hanna Heinikainen	Sosiaali- ja terveydenhuolto, p. 050-312 2109
Eila Tanninen	Kasvatus ja oppiminen, p. 040-589 2731
Leena Rusanen	Kaupunkikulttuuri, p. 050-314 5702
Jonna Hohti	Kaupunkiympäristö, p. 043-836 8687

LIKELAITOKSET

Jyrki Landstedt	Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, p. 050-314 5385
Joona Iso-Lotila	Suun terveydenhuollon liikelaitos, p. 040-716 4822

RAHASTOT

Ossi Huuskonen	Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, p. 0400-815 428
Jonna Hohti	Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, p. 043-836 8687
Assi Sihvonen	Sosiaalisen luototuksen rahasto, p. 040-822 6689
Hannele Nordman	Vahinkorahasto, p. 040-682 4975

HENKILÖSTÖ

Kirsi-Marja Lievonen	Henkilöstö- ja konsernipalvelut, p. 040-570 5593
----------------------	--

KONSERNIYHTIÖT

Teija Kauhanen	Konserniohjaus ja -valvonta, p. 050-318 1461
----------------	--

Kannen kuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Ilari Lehtinen

SISÄLLYSLUETTELO

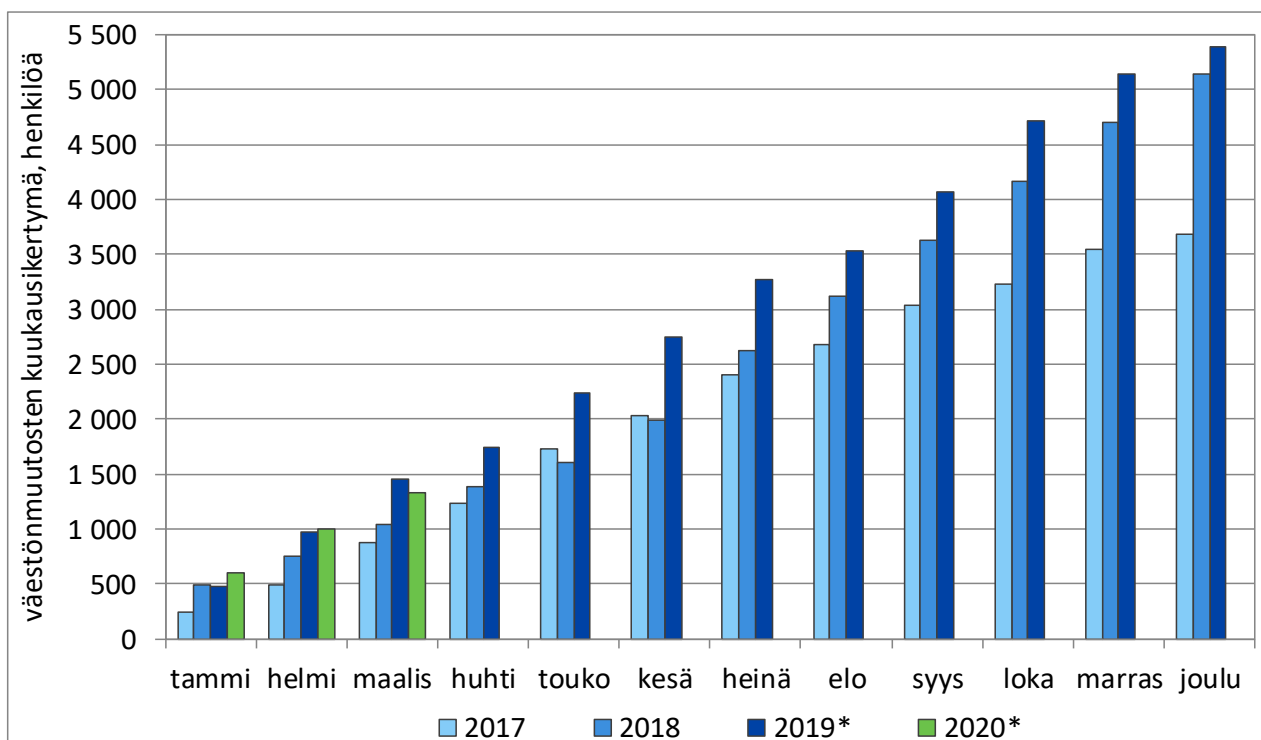
<i>TOIMINTAYMPÄRISTÖ</i>	1
<i>TALOUDEN KEHITYS</i>	5
Yleinen talouskehitys	5
Kaupungin verorahoitus	6
Käyttötalous	8
Investoinnit	8
Rahoitus	8
Rahoitusmarkkinat	9
<i>SITOVAT TAVOITTEET</i>	11
Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet	11
Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet	11
<i>KESKEISET TUNNUSLUVUT</i>	11
<i>VEROTULOT</i>	12
<i>TULOSLASKELMA</i>	13
<i>RAHOITUSLASKELMA</i>	13
<i>TULOSLASKELMAERITTELY</i>	14
<i>YLEISHALLINTO</i>	15
<i>KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO</i>	16
<i>SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO</i>	20
<i>KASVATUS JA OPPIMINEN</i>	23
<i>KAUPUNKIKULTTUURI</i>	25
<i>KAUPUNKIYMPÄRISTÖ</i>	27
<i>LIIKELAITOKSET</i>	30
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	30
Suun terveydenhuollon liikelaitos	31
<i>RAHASTOT</i>	32
Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto	33
Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto	33
Sosiaalinen luototus	33
Vahinkorahasto	34
<i>INVESTOINNIT</i>	35
Uudisrakentaminen	35
Korjausrakentaminen	36
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	36
Aineeton omaisuus	37
Julkinen käyttöomaisuus	37
Irtain omaisuus	37
Kiinteä omaisuus	37
Osakkeet ja osuudet	38
Liikelaitosten investoinnit	38
<i>HENKILÖSTÖ</i>	39
<i>VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT</i>	40

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Alkuvuonna väestönkasvu edelleen korkealla tasolla

Vantaan väkiluku oli maaliskuun 2020 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan noin 235 100 henkeä. Väestö kasvoi tammi-maaliskuussa 2020 runsaalla 1 300 hengellä. Tämä on noin 100 henkeä vähemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2019. Kuntien välisestä muuttoliikkeestä ja maahanmuutosta saatu muuttovoitto pieneni edelliseen vuoteen nähden lähes 250 hengellä mutta luonnollinen väestönlisäys, syntyneiden enemmitys kuolleisiin nähden, kasvoi noin 50 hengellä. Tämän ohella väestömuutoslukuihin vaikuttavat (sekä vuoden 2019 että 2020 osalta) väestötilastoihin tehdyt korjaukset, joilla oikaistaan puutteellisista tai virheellisistä muuttoilmoituksista aiheutuneet puutteet väestötiedoissa.

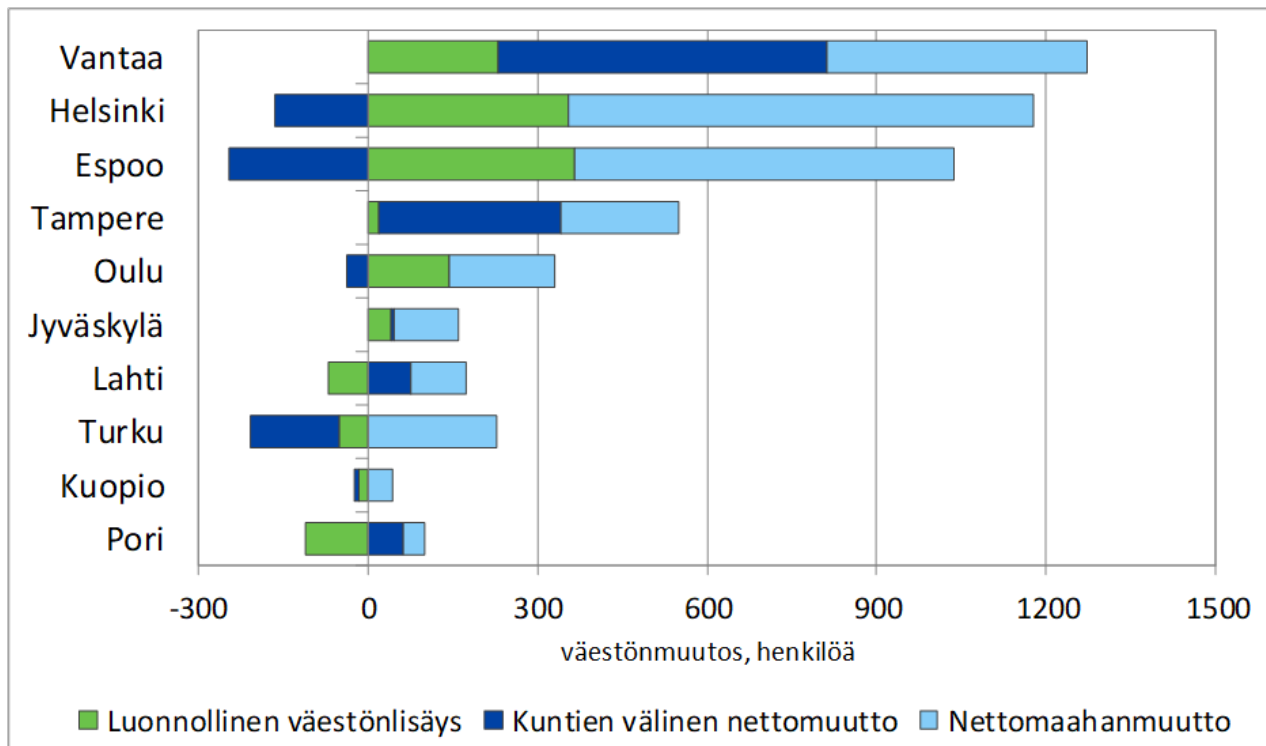
Kuvio 1: Väestönkasvu Vantaalla vuosina 2017–2020, kuukausittaiset kertymät (vuosien 2019 ja 2020 osalta ennakkotieto)

Lähde: Tilastokeskus

Suurimpien kaupunkien vertailussa Vantaan, Helsingin ja Espoon väestönkasvu eroaa nopeudellaan selvästi muista kaupungeista. Helsingin väkiluku kasvoi vuoden 2020 kolmen ensimmäisen kuukauden runsaalla 1 200 hengellä ja Espoon väkiluku runsaalla 900 hengellä. Helsingin ja Espoon väkiluvun kehitystä erottaa Vantaasta kuitenkin se, että nämä molemmat menettivät (nettomääräisesti) väestöä kuntien välisessä muuttoliikkeessä. Kotimaan muuttoliikkeessä merkittävästi muuttovoittoa kertyi Vantaan ohella vain Tampereella ja vähäisemmässä määrin myös Lahdessa, Porissa ja Jyväskylässä. Maahanmuutosta muuttovoittoa kertyi eniten Helsingissä, yli 800 henkeä, ja Espoossa, lähes 700 henkeä. Suurista kaupungeista luonnollinen väestönlisäys, syntyneiden enemmitys kuolleisiin nähden, oli selkeästi positiivinen Helsingin, Espoon ja Vantaan ohella Oulussa sekä niukasti myös Jyväskylässä ja Tampereella. Luonnollinen väestönlisäys oli suurin Espoossa ja Helsingissä, molemmissa noin 360 henkeä.

Kuvio 2: Väestönmuutos suurimmissa kaupungeissa tammi-heinäkuussa 2020 (ennakkotieto)

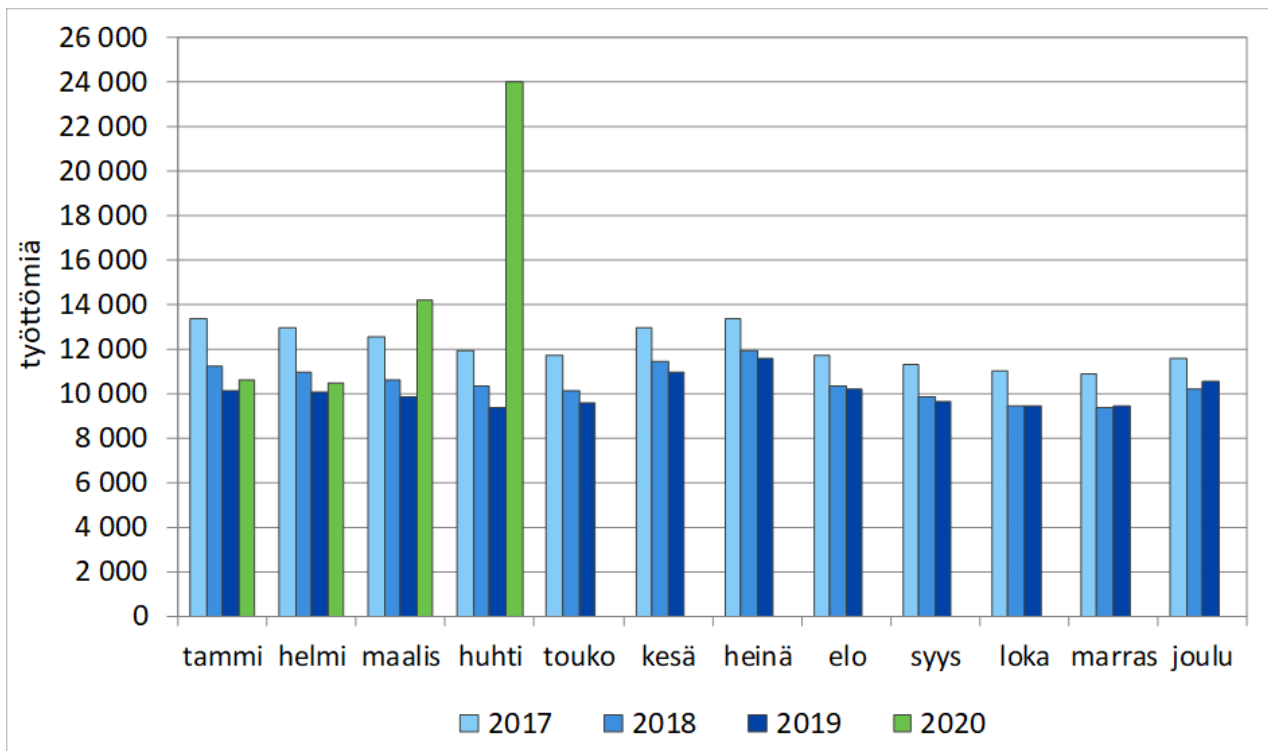
Lähde: Tilastokeskus

Pääkaupunkiseudun väestömäärä kasvoi tammi-helmikuussa 2020 yhteensä noin 3 500 hengellä ja KUUMA-kuntien noin 950 hengellä. Koko maassa väestönmäärä kasvoi noin 3 100 hengellä. Kun otetaan huomioon Helsingin seudun väestönkasvu, tämä tarkoittaa sitä, että muualla maassa (Helsingin seudun ulkopuolella) väestömäärä väheni noin 1 350 hengellä. Kaikkiaan pääkaupunkiseudulla oli asukkaita maaliskuun 2020 lopussa noin 1 191 000 ja Helsingin seudulla noin 1 516 000.

Työttömyys kääntyi maaliskuussa jyrkkään nousuun, pääosa työttömyyden kasvusta on lomautuksia

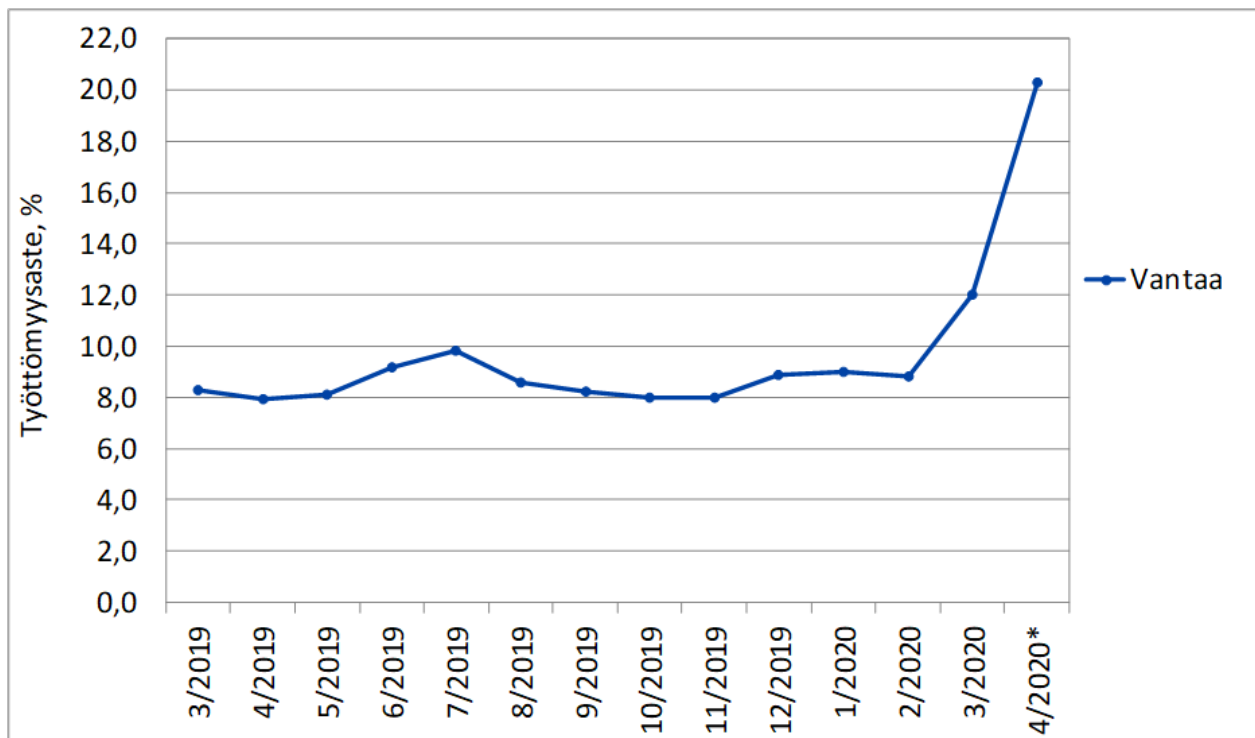
Työttömyys kääntyi koronakriisin seurauksena maaliskuussa jyrkkään nousuun. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan työttömänä oli Vantaalla maaliskuun 2020 lopussa runsaat 14 200 henkeä, mikä on lähes 4 400 henkeä enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin (kasvua 45 %) ja noin 3 800 henkeä enemmän kuin helmikuun 2020 lopussa. Työttömistä lomautettuja oli noin 25 prosenttia, lähes 3 600 henkeä. Lomautettujen osuus Helsingin 41 800 työttömästä työnhakijasta oli 22 prosenttia ja Espoossa 14 500 työttömästä 20 prosenttia. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi Vantaalla maaliskuussa noin 750 hengellä, 67 prosenttia, helmikuun loppuun verrattuna. Työttömyysaste maaliskuun lopussa oli Vantaalla 12 prosenttia, nousua helmikuun 2020 lopusta 3,2 prosenttiyksikköä. Helsingissä työttömyysaste oli 12,1 prosenttia ja nousua maaliskuun aikana 3,2 prosenttiyksikköä. Vastaavasti Espoossa työttömyysaste oli 10,1 prosenttia ja nousua maaliskuun aikana oli 2,4 prosenttiyksikköä. KUUMA-kunnissa työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 9,2 prosenttia ja koko maassa 11,8 prosenttia. Avoimien työpaikkojen määrä Vantaalla laski helmikuun lopusta maaliskuun loppuun mennessä runsaat 30 prosenttia ja avoimia työpaikkoja oli maaliskuun lopussa Vantaalla vajaa 2 900.

Kuvio 3: Työttömät (ml. lomautetut) kunkin kuukauden lopussa vuosina 2017–2020

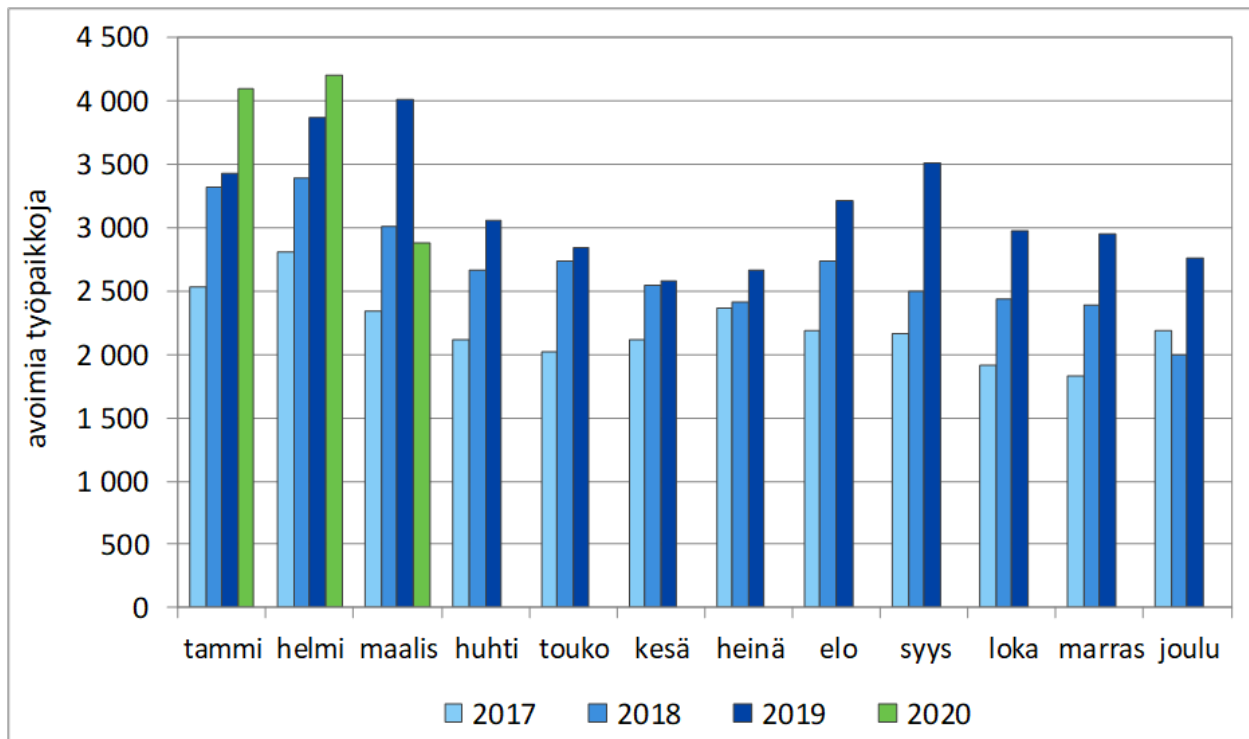
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö sekä Uudenmaan ELY-keskus

Kuvio 4: Työttömyysaste Vantaalla vuosina 2019–2020

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö sekä Uudenmaan ELY-keskus

Kuvio 5: Avoimet työpaikat kuukauden lopussa vuosina 2017–2020

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Työttömyystilanne on edelleen heikentynyt voimakkaasti huhtikuussa. Uudenmaan ELY-keskuksen julkaisemien, viikkoon 18 ulottuvien tilastojen perusteella, työttömien työnhakijoiden määrä on Vantaalla noin 24 000 henkeä, missä on kasvua maaliskuun lopun tilanteeseen verrattuna noin 9 800 henkeä. Työttömistä työnhakijoista puolet on lomautettuja. Vantaan työttömyysaste on 20,3 prosenttia. Työttömyyden kasvu on ollut nopeata myös Helsingissä ja Espoossa. Helsingissä työttömien määrä viikolla 18 on noin 66 800 henkeä ja Espoossa 24 200 henkeä, työttömyysasteet vastaavasti 19,3 prosenttia ja 16,9 prosenttia. Lomautettujen osuus työttömistä työnhakijoista on Helsingissä ja Espoossa jonkin verran Vantaata alempi.

Maaliskuun alusta lukien uusia vantaalaisten työnhakuja on alkanut lähes 17 400. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna tämä ryhmä jakautuu seuraavasti. Suurin ryhmä on myynti- ja palvelutyöntekijät, noin 5 000 henkeä. Erityisasiantuntijoita ja asiantuntijoita on kumpiakin noin 1 500 henkeä, rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöitä lähes 1 200 henkeä, prosessi- ja kuljetustyöntekijöitä sekä toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijöitä kumpiakin noin 900 henkeä sekä johtajia noin 300 henkeä. Kategoriaan muut työntekijät kuuluvia on noin 1 350 henkeä ja ammatteihin luokittelemattomien kategoriaan kuuluvia noin 4 700 henkeä. Ikäryhmittäin tarkasteltuna uusista (1.3. jälkeen) työnhakijoista alle 30-vuotiaita on runsaat 6 300 henkeä ja 50 vuotta täyttäneitä runsaat 6 700 henkeä. Vieraskielisiä on työnhakijoista vajaat 6 300 henkeä.

Työ- ja elinkeinoministeriön arvion mukaan 8.5. mennessä TE-toimistoille koko maassa on tullut ilmoitukset yt-menettelyiden käynnistämisestä yhteensä 485 000 työntekijään koskien yhteensä noin 5 400 työnantajalta. Koronakriisin vuoksi lomautettujen määräksi koko maassa arvioidaan 194 000 henkeä (osa lomautusjaksoista voi olla jo päättynyt ja samalla henkilöllä voi myös olla useampia lomautusjaksoja) ja työttömiksi (pl. lomautetut) joutuneiden määräksi 22 000 henkeä.

Asuntorakentamisessa runsaasti aloituksia, valmistuneiden asuntojen määrä selvästi edellistä vuotta alemmalla tasolla

Asuntorakentamisen on ollut muutaman vuoden keskimääräistä korkeammalla tasolla. Jo aloitetun asuntorakentamisen perusteella arvioitiin alkuvuodesta 2020, että vuonna kuluvana vuonna koko maassa valmistuisi 31 000 – 33 000 asuntoa. Valmistuvien asuntojen määrän ennakoidaan vähenevän edelleen, alle 30 000 asunnon tason.

Rakennusvalvonnan ennakkotietojen perusteella Vantaalla on myönnetty tammi-huhtikuussa lupa noin 1 170 asunnon rakentamiselle, mikä on runsaat 100 asuntoa vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin. Aloitettujen asuntojen määrä oli vastaavasti noin 950 asuntoa. Valmistuneita asuntoja kirjattiin noin 450, mikä on vain noin kolmasosa vuoden 2019 vastaavan ajankohdan lukemasta.

Vantaan asuntorakentamisen tilannekuva tarkentuu vuoden 2020 toisessa osavuositarkastuksessa.

TALouden KEHITYS

Yleinen talouskehitys

Taloukasvu hidastui selvästi jo vuoden 2019 aikana. Koronakriisin myötä kansantalous on kuitenkin keväällä joutunut nopeasti etenevään taantumaan. Valtionvarainministeriön huhtikuussa julkaisema talouskatsaus arvioi perusskenaariossaan talouden supistuvan 5,5 prosenttia vuoden 2020 aikana. Useiden tutkimuslaitosten, Suomen Pankin ja kansainvälisten järjestöjen ennusteissa on mukana myös skenaarioita, joissa talous supistuisi vielä tuotakin enemmän, jopa 9 – 13 prosenttia. Koronakriisin vuoksi tehtyjen sulkutoimien kestolla on ratkaiseva vaikutus siihen, miten pitkäksi ja syväksi talouden taantuman muodostuu. Perusskenaariossa sulkutoimien oletetaan kestävän kolme kuukautta. Talouden odotetaan valtiovarainministeriön perusskenaariossa toipuvan siten, että bruttokansatuote kasvaa 1,3 prosenttia vuosina 2021 ja 2022. Sulkutoimien pitkittyessä talouteen syntyy yritysten konkurssien ja pitkittyvän työttömyyden vuoksi pitkäkestoisia, kasvua ja toipumista hidastavia vaurioita. Tällöin myös tulevien vuosien kasvuprosentit voivat jäädä perusskenaariota vaatimattomammiksi, vuoden 2021 osalta jopa negatiivisiksi.

Talouden taantuma tuntuu kaikilla talouden sektoreilla. Eniten supistuu vientikysyntä. Maailmatalouden kasvun oletetaan kääntyvän kuluvana vuonna kokonaisuudessaan negatiiviseksi (-2 prosenttia) ja kansainvälisen kaupan odotetaan supistuvan vielä enemmän, -5 prosenttia. Nämä tekijät vaikuttavat myös Suomelle keskeisten viennin kohdemaiden talouteen ja suomalaistuotteisiin kohdistuvaan kysyntään. Kotimaassa niin ikään yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit supistuvat merkittävästi. Suurimmat vaikutukset näkyvät talouden sektoreista yksityisissä palveluissa, teollisuudessa ja rakentamisessa. Sulkutoimien aikana majoitus-, ravitsemus- ja matkailuala kuten myös kulttuuriala ovat käytännössä kokonaan pysähdyksissä. Kauppa, niin vähittäis- kuin tukkukauppakin, selviävät vähemmällä. Perusskenaariossa lyhytkestoisen kriisin ei odoteta rikkovan talouden tuotantorakenteita ja talouden odotetaan palaavan vuosina 2021–2022 kriisiä edeltävälle kasvu-uralle. Talouden toipumisen odotetaan alkavan maailmankaupan kasvun vetämänä vientivetoisesti ja laajenevan työllisyyden paranemisen myötä kotimaiseen kulutuskysyntään. Mikäli kriisi pitkittyy, toipumisoletusta vuosille 2021–22 on pidettävä liian optimistisena.

Julkisen talouden alijäämä ja velka kasvavat nopeasti kuluvana vuonna. Kriisin vaikutukset julkiseen talouteen tulevat sekä tulo- että menupuolen kautta. Kriisi vähentää verotuloja ja kasvattaa julkisia menoja. Menojen kasvusta osa tulee niin sanottujen automaattisten vakauttajien kautta, esimerkiksi työttömyyskorvausmenojen kasvun muodossa, ja osa päätösperäisten toimien seurauksena. Jälkimmäisistä esimerkkinä käyvät yrityssectorille kohdistuvat suorat tukitoimet. Julkisen talouden alijäämä kasvaa kuluvan vuonna valtiovarainministeriön huhtikuisen ennusteen mukaan 16,6 miljardiin euroon mikä vastaa 7.2 prosenttia bruttokansantuotteesta. Tämäkin ennakoitu alijäämän taso voi osoittautua liian alhaiseksi. Perusskenaariokin mukaan julkisen velan BKT-osuus nousee vuonna 2024 jo 80 prosentin tasolle. Valtionhallinnon ohella kuntien taloustilanne kiristyy entisestään ja toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi mm. toimintaa tehostamalla ja tulopohjaa vahvistamalla tulevat ajankohtaisiksi. Jo lähtökohtaisesti haastava julkisen talouden rahoitusasema muuttuu kaiken kaikkiaan vieläkin haasteellisemmaksi vuosikausiksi eteenpäin.

Kuntatalous (kunnat ja kuntayhtymät) jatkoi heikkenemistään vuonna 2019 melko voimakkaasti. Kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 mrd. euroa ja vuosikate noin 0,4 mrd. euroa. Kuntatalouden vuosikate (2,3 mrd. euroa) ei riittänyt kattamaan poistoja ja arvonalentumisia (2,9 mrd. euroa) eikä nettoinvestointeja (4,1 mrd. euroa).

Kuntatalouden vuosikatteen heikkenemisen taustalla oli ennen kaikkea toimintakulujen voimakas kasvu ja verotulojen maltillinen kehitys. Kuntien verotulot kasvoivat lähes 600 milj. euroa ja valtionosuudet noin 180

milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2019 kuntien verotulojen kehitys oli poikkeuksellista, kun kuntien verokertymää pienensivät tulorekisterin käyttöönnotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa. Ennakonpidätystavan muutoksesta johtuen kunnallisveroja siirtyi noin 250 milj. euroa tilitettäväksi vuonna 2020.

Koronavirusepidemian vaikutukset kuntatalouteen, julkiseen talouteen kokonaisuutena sekä kansantalouteen ovat merkittäviä. Valtiovarainministeriön kansantalousosaston ennusteen oletuksena on, että kyse on talouden kannalta lyhytaikaisesta shokista, jonka jälkeen talous palaa vähitellen aiemmalle kehitysuralleen. Ennusteeseen liittyvä epävarmuus on tässä tilanteessa kuitenkin poikkeuksellisen suuri. Kuluvana vuonna kuntatalouden toimintakuluja kasvattavat koronavirusepidemian lisäksi rakenteelliset ongelmat. Väestön ikääntyminen lisää julkisia menoja ja heikentää talouden kasvupotentiaalia ja verotulojen kasvua. Kunta-alan työsopimusneuvottelut ovat vielä kesken, mutta odotettavissa että sopimuksen syntyessä palkkasumma kasvaa jo vuonna 2020. Lomarahaleikkauksen päätyminen nostaa myös työvoimakustannuksia vuonna 2020.

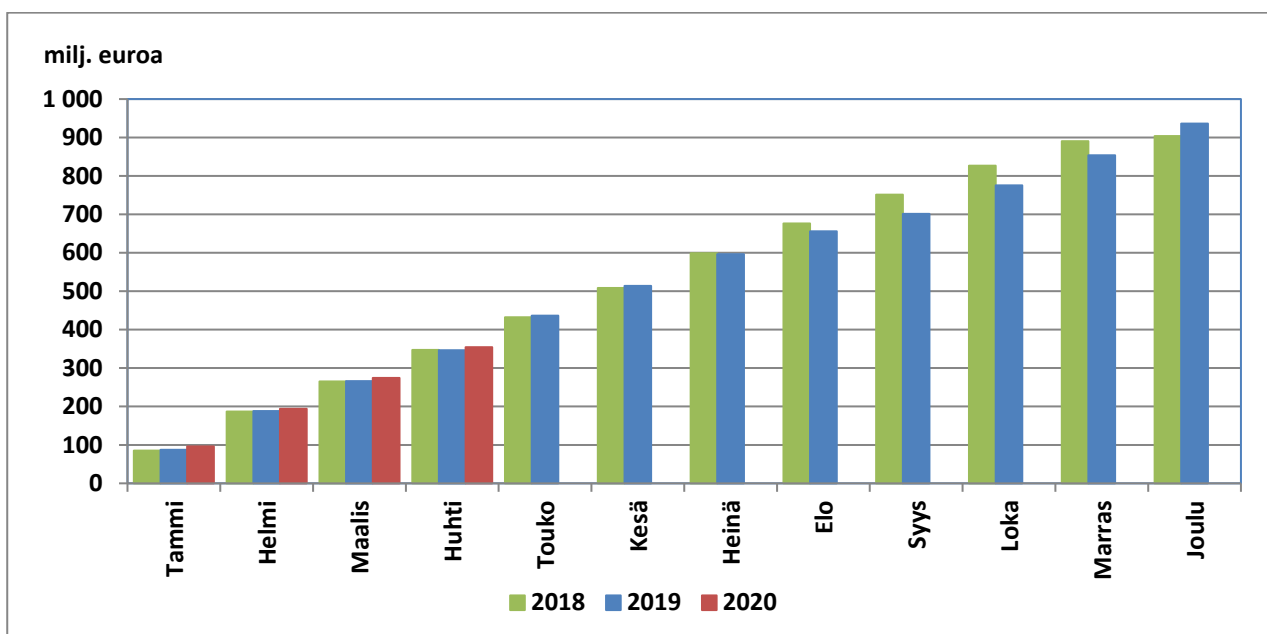
Kuntatalouden toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan 2,4 prosenttiin vuonna 2021, kun koronapandemian hoitoon vaadittavat lisäpanostukset poistuvat. Riskinä kuitenkin on, että kuluvalta vuodelta siirtyy terveydenhuollossa hoitojonoja etenkin ensi vuodelle. Vuosina 2022–2024 toimintamenot kasvavat keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa. Toimintamenoja kasvattavat väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu ja kuntien laajenevat tehtävät. Kehitysurassa investointien oletetaan pysyvän melko korkealla tasolla, mutta vilkkaimman sairaalarakentamisen arvioidaan hieman hiipuvan kehitysuran loppuvuosina. Kuntatalouden investointipaineiden arvioidaan pysyvän kuitenkin jatkossakin mittavina, sillä käynnissä olevat rakennushankkeet ovat monivuotisia. Lisäksi investointipaineet pysyvät merkittävinä muun muassa rakennuskannan ja väestön muuttoliikkeen vuoksi.

Kaupungin verorahoitus

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2020 verotilityksiä yhteensä 356,5 milj. euroa (2019: 347 milj. euroa), josta kunnallisveroja 322,9 milj. euroa (2019: 314,5 milj. euroa), yhteisöveroja 31,4 milj. euroa (2019: 31,8 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 2,1 milj. euroa (2019: 0,3 milj. euroa). Kiinteistöverot tilitetään pääosin kahdessa erässä syys- ja lokakuussa.

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 1,4 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla oli kasvua 2,7 prosenttia.

Kuvio 6: Kunnallis- ja yhteisöveron kumulatiiviset kuukausittaiset tilitykset 2018–2020

Kuntaryhmän ja Vantaan jako-osuudet kunnallisveroista vuosille 2018–2020

Verovuosi	Otettu käyttöön	Kuntaryhmä	Jako-osuus
Verovuosi 2020	Huhtikuu 2020	0,6140	0,0447813563
Verovuosi 2019	Huhtikuu 2020	0,6142	0,0449427273
Verovuosi 2018	Huhtikuu 2020	0,6168	0,0440949606

Koronavirusepidemia vaikuttaa voimakkaasti kuntien verotulokehitykseen vuonna 2020. Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa toukokuussa vuoden 2018 valmistuneen verotuksen, vuoden 2019 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto) sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Verokehikossa oletuksena on 5,5 prosentin bruttokansantuotteen lasku vuonna 2020. Lisäksi Kuntaliitto on julkistanut toisen verokehikon, jossa bruttokansantuotteen lasku olisi 12 prosenttia vuonna 2020. Vantaan vuoden 2020 ennuste on laskettu näiden väliltä käyttäen 8 prosentin bruttokansantuotteen laskun oletusta vuonna 2020. Vantaan verotulokehityksen toipumista hidastaa valtakunnallisten rajoitustoimenpiteiden purkamisesta huolimatta koronavirusepidemian pitkäaikaiset lentoliikenteeseen ja lentokenttätoimintoihin liittyvät negatiiviset vaikutukset.

Kunnallisveroja ennustetaan kertyvän Vantaalla koronavirusepidemian aiheuttaman voimakkaan talouskriisin vuoksi vuonna 2020 noin 53 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Kriisin vaikutukset verotulokertymään täsmentyvät vuoden aikana. Vuoden 2019 verotus valmistuu lokakuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2020 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot seuraavan kerran kesäkuussa sekä syyskuun lopulla, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 31,4 milj. euroa tammi-huhtikuussa, laskua 1,2 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 6,6 prosenttia laskeva. Koronavirusepidemian aiheuttama talouskriisi vaikuttaa erittäin voimakkaasti yhteisöverotuottojen kertymään vuonna 2020. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan alittavan talousarvon (76 milj. euroa) noin 21 milj. eurolla.

Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 78,5 milj. euroa vuonna 2020, joka alittaa talousarviossa oletetun noin 5,5 milj. eurolla.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan alittavan talousarvion 79 milj. eurolla. Veroennusteet tarkentuvat vuoden aikana.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 121,1 milj. euroa, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta 76,4 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 18,0 milj. euroa vuonna 2020. Tämän lisäksi valtiovarainministeriön toukokuun päätöksessä kunnille maksetaan käynnissä olevan talouskriisin vuoksi verotulojen viivästyisestä johtuva määräaikainen korvaus vuodelle 2020, joka vähennetään vastaavasti vuodelta 2021. Tämä nostaa kaupungin vuoden 2020 valtionosuuksia 24,4 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 239,9 milj. euroa, 27,9 milj. euroa yli talousarvion.

Vero- ja valtionosuusennusteissa ei ole otettu huomioon hallituksen suunnittelemaa kuntatalouden lisäkompensaatioita, jotka toteutuessaan kasvattavat Vantaan verotulo- ja valtionosuuskertymiä vuoden 2020 aikana.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 135,1 milj. euroa, toimintakuluja (ilman HSY) -516,5 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -381,5 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 31-prosenttisesti, toimintakulut 31-prosenttisesti ja toimintakate 31-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 418,6 milj. euroon ja toimintakulut -1 666,4 milj. euroon (ilman HSY). Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan alittamaan talousarvion noin 20 milj. eurolla, josta maanmyyntivoittojen osuus on 10 milj. euroa. Toimintakulut (ilman HSY) ylittävät talousarvion ennusteen mukaan noin 5 milj. eurolla, jota selittävät mm. sosiaali- ja terveydenhuollon talousarvion ylitysennuste sekä HSL:n ennakoitua suurempi kuntamaksuosuus. Toimintakate ennustetaan toteutuvan noin 25 milj. euroa negatiivisempaan talousarvioon nähden. Koronavirusepidemian aiheuttamat käyttötalousvaikutukset tarkentuvat vuoden 2020 aikana.

Verotulojen ennustetaan alittavan talousarvion 79 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen ylittävän talousarvion 28 milj. eurolla.

Rahoitustuotot tulevat toteutumaan talousarvion mukaisesti. Rahoituskulujen ennustetaan alittavan talousarvion noin 0,5 milj. eurolla edelleen matalana pysyvistä korkotasosta johtuen.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-huhtikuussa toteutunut 37,1 milj. euroa. Poistoja ja arvonalentumisia ennustetaan kertyvän vuonna 2020 yhteensä noin 115 milj. euroa.

Vuoden 2020 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa vuosikatteeksi ennustetaan 16 milj. euroa, joka alittaa talousarviossa oletetun noin 75 milj. eurolla. Tulosenuste päättyi huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin -98,5 milj. euron alijäämään (talousarvio -23,1 milj. euroa). Ennusteessa ei ole otettu huomioon hallituksen suunnittelemaa kuntatalouden lisäkompensatioita, jotka toteutuessaan pienentävät ennustettua alijäämää.

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 1,3 milj. euroa, investointiosan menoja 33,8 milj. euroa ja investointiosan netto on 32,6 milj. euroa.

Rakentamisinvestointien ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Aineettoman omaisuuden ja julkisen käyttöomaisuuden investointeihin kohdistetaan säästötoimenpiteitä vuoden 2020 aikana koronavirusepidemian kaupungille aiheuttamien erittäin negatiivisten talousvaikutusten vuoksi.

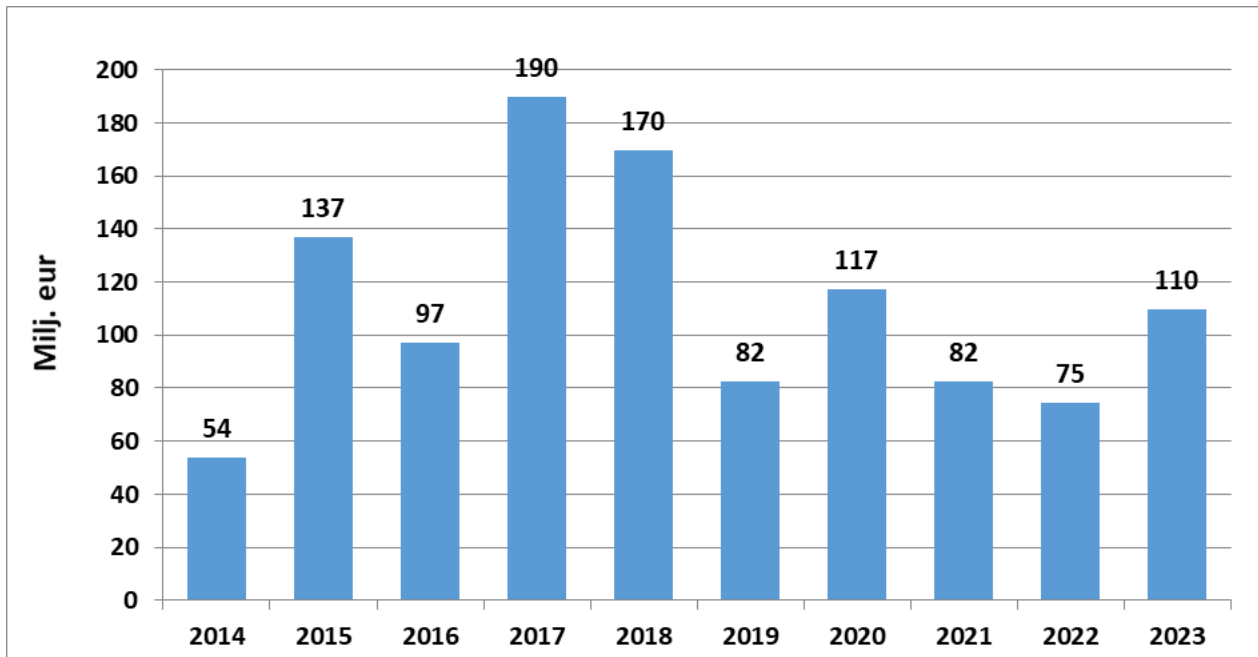
Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2020 toteutuvan 141 milj. euron tasolla, joka alittaa talousarvion 9 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 5 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan 136 milj. euroa.

Rahoitus

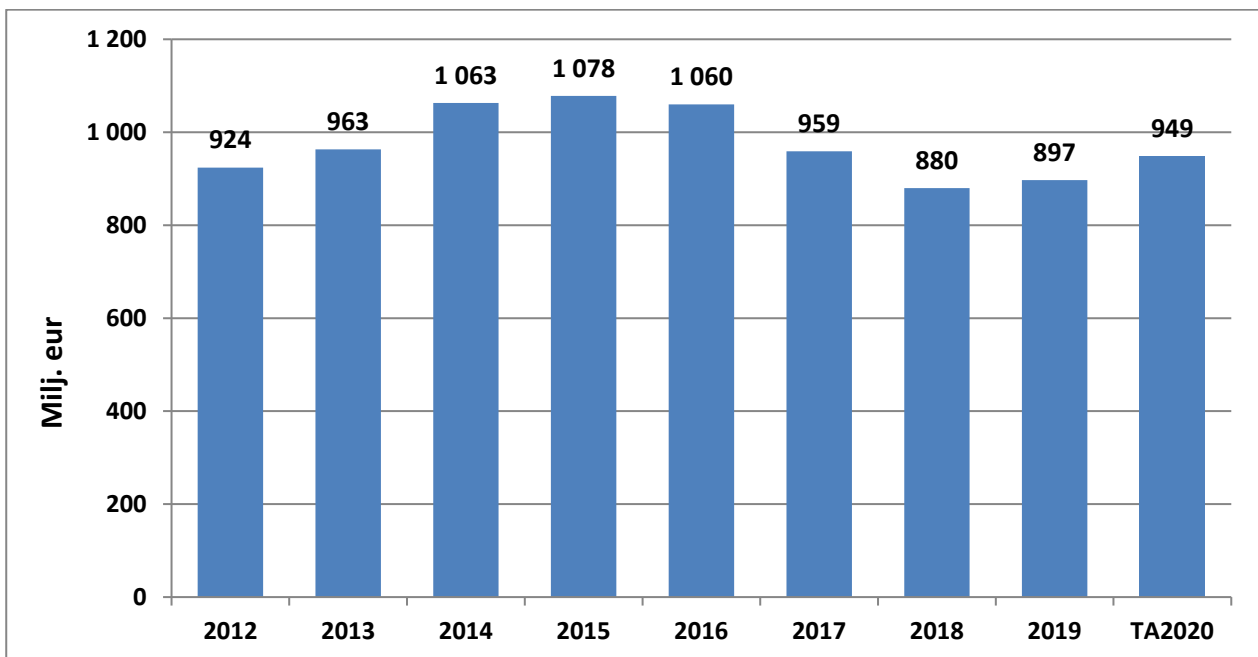
Kaupungin pitkäaikainen lainakanta oli vuoden 2019 lopussa noin 897 milj. euroa. Talousarviossa vuoden 2020 nettolainanotto on 51,61 milj. euroa, mutta lainanoton määrä tarkentuu kesän jälkeen, kun rahoituksella on tarkempi kuva koronavirusepidemian vaikutuksesta kuluvaan vuoden talousarvion toteutumaan ja kassatilanteeseen. Kaupunki nosti ennen kriisin alkua kaksi kiinteäkorkoista lainaa, pääomaltaan yhteensä 80 milj. euroa. Näiden lainojen kokonaiskorko on 0,00 %:ia.

Kaupungin likvideettitilanne on edelleen heikompi kuin aikaisempina vuosina, mikä on ollut tietoinen strategiamuutos negatiivisten talletuskorkojen ja pankkien perimän ns. talletusmaksun tilanteessa.

Kuvio 7: Pitkäaikaisen vieraan pääoman lyhennykset

Kuvio 8: Kaupungin pitkäaikainen lainakanta

Vuoden 2020 aikana kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja rahoitussuunnitelman mukaisesti noin 98,4 milj. euroa, minkä lisäksi kaupunki maksoi ennakkoisesti pois FMS WM:lle 16 milj. euron vaihtuvakorkoisen lainan.

Rahoitusmarkkinat

Koronakriisi on heijastunut voimakkaasti myös rahoitusmarkkinoille. Yrityslainojen marginaalit ovat nousseet voimakkaasti ennen kriisiä vallinneilta tasoiltaan, mikä tulee heijastumaan kaupungin ja sen tytäryhtiöiden varainhankintaan ja sen hintaan. Myös lyhyillä yritystodistus- ja kuntatodistusmarkkinoilla marginaalit ovat nousseet. Lyhyet markkinakorot ovat pysytelleet edelleen negatiivisina, mutta myös pitemmissä euriboreissa (etenkin 1 vuosi) on nähty selkeää nousua huolimatta EKP:n vahvasta viestistä pitää korot nykyisillä tasoilla ennakoitua pitempään. Syynä euriborien nousuun on mm. pankkien (etenkin Italian) varainhankinnan hinnan

nousu. Pitkät korot ovat pysytelleet edelleen hyvin matalilla tasoilla johtuen EKP:n aggressiivisista velkakirjalainaostoista. Ostojen jatkumista uhkaa Saksan perustuslakituomioistuimen tuleva näkemys EKP:n laajan osto-ohjelman laillisuudesta.

Maailmatalouden kasvu on romahtanut ennen näkemättömällä tavalla. Kriisin pituudesta on esitetty erilaisia arvioita, mutta selvää on, että vaikka kriisin akuutti vaihe on ohitettu, talous lähtee kasvuun huomattavasti alhaisemmalta tasolta ja kriisiä edeltäneen BKT-tason saavuttamiseen tulee kulumaan jopa vuosia. Valtiot ja kunnat ml. Vantaa tulevat velkaantumaan huomattavasti, kun työttömyys kääntyy nousuun ja verotulot ovat jyrkässä laskussa samalla kun muut menot kasvavat. Etenkin Ranska ja Italia haluavat lisätä jälleen kerran yhteisvastuuta euroalueella, mihin toistaiseksi pohjoiset valtiot Saksa mukaan lukien eivät ole suostuneet.

Inflaatio euroalueella jatkaa selvästi alle EKP:n asettaman noin 2 prosentin tason huolimatta euroalueen valtioiden massiivisista elvytystoimista ja deflaation mahdollisuus ja sen ehkäisy ovat keskiössä. On selvää, että EKP ei voi nostaa ohjauskorkoaan vielä pitkään aikaan, mutta on hyvin mahdollista, että paineet etenkin pittemmissä euribor -koroissa jatkuvat tästä huolimatta. Myös pitkien markkinakorkojen nousuvara on toistaiseksi rajallinen.

SITOVAT TAVOITTEET

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Vuonna 2020 niitä on 34 kappaletta.

Sitovista tavoitteista raportoidaan 30.4.2020 tilanteen mukaisesti. Tavoitteista 10 toteutunee täysin, 13 osittain ja kolme ei lainkaan. 8:n tavoitteen osalta toteuma-arviointia ei voitu vielä tehdä. Raportointi sisältää tiiviin sanallisen selostuksen sitovan tavoitteen toteutumiseksi tehdyistä toimenpiteistä ja tilannearvion tavoitteiden toteutumisesta. Sitovien tavoitteiden raportointi on liitteenä.

Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on asettanut tytäryhtiöille toimintaan ja talouteen liittyviä tavoitteita, joiden toteutumisesta raportoidaan konsernijaostolle tilanteesta 30.4, 31.8. ja 31.12.2020. Lisäksi merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuositarkauksen yhteydessä.

KESKEISET TUNNUSLUVUT

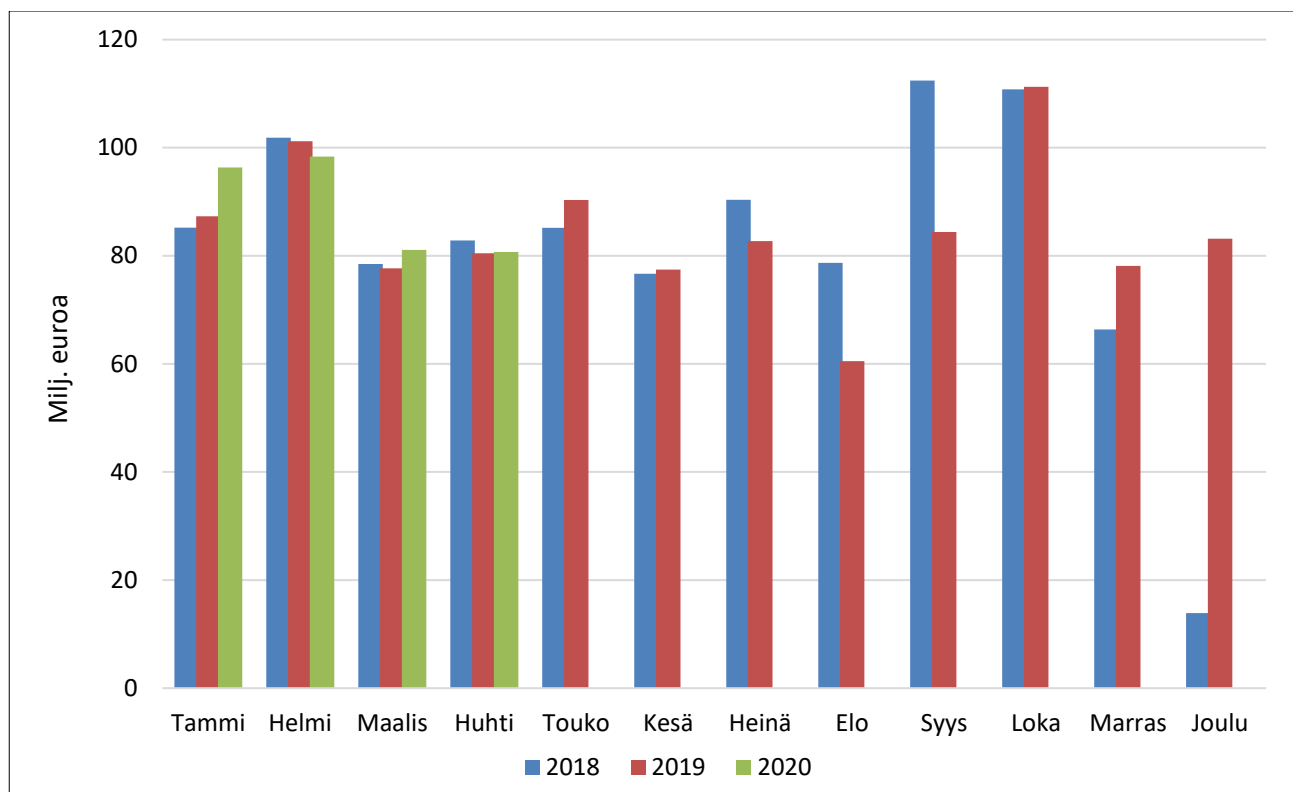
Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

	TP 2018	TP 2019	KS 2020	TOT 1-04 2020	Ennuste 2020	Ero TA / ennuste
Toimintakate (milj. eur)	-1 073	-1 177	-1 223	-381	-1 248	-24,6
Toimintakatteen kasvu %	6,3 %	9,7 %	3,9 %		6,0 %	2,1 %
Vuosikate (milj. eur)	112,6	49,1	91,7	48,0	16,4	-75,4
Vuosikatteen muutos % edelliseen vuoteen	-31,3 %	-56,4 %	86,7 %		-66,7 %	-153 %
Vuosikate/poistot, %	104 %	43 %	80 %		14 %	-66 %
Poistot ja arvonalentumiset	-108,7	-115,2	-114,9	-37,1	-114,9	0,0
Tilikauden tulos (milj. eur)	3,9	-62,7	-23,1	11,0	-98,5	-75,4
Investointiosa netto (milj. eur)	-104,9	-146,6	-145,0	-32,6	-135,6	9,4
Investointiosa netto tulorahoitus %	107 %	34 %	63 %		12 %	
Pitkäaikainen lainakanta (milj. eur)	880	897	949	921	1 015	66

VEROTULOT

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT 30.4.	TOT -%
Verotulot yhteensä	982 745 566	1 014 612 113	1 078 000 000	356 485 720	33,1 %
Kunnallisvero	825 742 239	861 499 595	918 000 000	322 924 209	35,2 %
Kiinteistövero	79 073 631	78 502 989	84 000 000	2 121 063	2,5 %
Yhteisövero	77 929 695	74 609 529	76 000 000	31 440 449	41,4 %

Kuva 9. Kuukausittaiset verotilitykset yhteensä 2018–2020

TULOSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset) taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

1 000 €	TA 2020	TOT 30.4.	ENNUSTE
Toimintatulot	438 524	135 067	418 617
Toimintamenot	-1 661 659	-516 536	-1 666 374
Toimintakate	-1 223 135	-381 469	-1 247 757
Verotulot	1 078 000	356 486	998 900
Valtionosuudet	212 000	71 836	239 885
Korkotulot	12 744	54	12 744
Muut rahoitustulot	15 407	1 366	15 407
Korkomenot	-3 059	-214	-2 600
Muut rahoitusmenot	-215	-57	-215
Vuosikate	91 741	48 003	16 363
Poistot ja arvonalentumiset	-114 873	-37 127	-114 873
Satunnaiset erät	0	125	0
Tilikauden tulos	-23 133	11 001	-98 510

RAHOITUSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset) taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

1 000 €	TA 2020	TOT 30.4.	ENNUSTE
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	91 741	48 003	16 363
Satunnaiset erät	0	125	125
Tulorahoituksen korjauserät	-30 543	-9 327	-20 543
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-149 975	-33 830	-140 585
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 500	0	1 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	34 043	10 604	24 043
Toiminnan ja investointien rahavirta	-53 235	15 575	-119 097
Antolainauksen muutokset	-3 517	5	-3 517
Antolainasaamisten lisäykset	-14 000	0	-14 000
Antolainasaamisten vähennykset	10 483	5	10 483
Lainakannan muutokset	51 610	-34 197	117 620
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150 000	80 000	235 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-98 390	-56 707	-117 380
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-57 489	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-37 819	0
Rahoituksen rahavirta	48 093	-72 010	114 103
Vaikutus maksuvalmiuteen	-5 142	-56 435	-4 994
Nettolainanotto	51 610	-34 197	117 620

TULOSLASKELMAERITTELY

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	Talousarvio yhteensä 2020	Kum. toteuma 1-04 2018	Kum. toteuma 1-04 2019	Kum. toteuma 1-04 2020	2020 Kum. toteuma %	Kasvu % -1 v.	Kasvu % -2 v.
Myyntituotot, ulkoiset	66 103	21 554	19 972	19 286	29	-3	-11
Maksutuotot, ulkoiset	77 917	25 089	25 218	21 358	27	-15	-15
Tuet ja avustukset, ulkoiset	17 717	3 695	5 937	6 368	36	7	72
Vuokratuotot, ulkoiset	25 153	7 077	7 186	7 413	29	3	5
Muut toimintatuotot, ulkoiset	36 213	13 155	3 918	11 385	31	191	-13
TOIMINTATUOTOT, ULKOISET	223 103	70 570	62 230	65 809	29	6	-7
Henkilöstökulut	-550 847	-153 064	-157 305	-161 978	29	3	6
Palvelujen ostot, ulkoiset	-684 672	-202 917	-233 003	-220 947	32	-5	9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-53 357	-15 882	-16 764	-15 496	29	-8	-2
Avustukset, ulkoiset	-81 337	-23 151	-22 638	-24 477	30	8	6
Vuokrat, ulkoiset	-67 851	-19 626	-21 212	-22 732	34	7	16
Muut toimintakulut, ulkoiset	-8 433	-2 030	-1 582	-2 126	25	34	5
TOIMINTAKULUT, ULKOISET	-1 446 498	-416 670	-452 504	-447 756	31	-1	7
TOIMINTATUOTOT, SISÄISET	215 420	65 695	67 956	69 258	32	2	5
TOIMINTAKULUT, SISÄISET	-215 161	-63 667	-66 198	-68 780	32	4	8
TULOT YHTEENSÄ	438 524	136 265	130 186	135 067	31	4	-1
MENOT YHTEENSÄ	-1 661 659	-480 336	-518 702	-516 536	31	-0	8
TOIMINTAKATE	-1 223 135	-344 072	-388 516	-381 469	31	-2	11
Verotulot	1 078 000	348 354	346 664	356 486	33	3	2
Valtionosuudet	212 000	57 552	57 442	71 836	34	25	25
Korkotuotot	12 744	86	68	54	0	-20	-37
Muut rahoitustuotot	15 407	1 516	1 380	1 366	9	-1	-10
Korkokulut	-3 059	-842	-160	-214	7	33	-75
Muut rahoituskulut	-215	-43	-374	-57	26	-85	33
VUOSIKATE	91 741	62 551	16 503	48 003	52	191	-23
Poistot ja arvonalentumiset	-114 873	-36 160	-37 093	-37 127	32	0	3
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	125			
TILIKAUDEN TULOS	-23 133	26 391	-20 590	11 001	-48	-153	-58

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

10

YLEISHALLINTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TOT 1-4 2020	TOT-% 2020	ENNUSTE 2020
TOIMINTATULOT	2 733	1 832	590	32	1 832
TOIMINTAMENOT	-28 383	-32 118	-8 959	28	-32 118
TOIMINTAKATE	-25 650	-30 286	-8 369	28	-30 286

Palvelualueittain toteuma

1 000 €	TA-menot		%		TA-tulot		%		TA-toimintakate
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate		
10 Keskusvaalilautakunta	-20	-1	4	0	0		-20		
20 Kaupunginvaltuusto	-1 348	-282	21	0	0		-1 348		
30 Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus	-546	-142	26	0	0		-546		
40 Kaupunginhallitus	-14 740	-3 744	25	1 772	590	33	-12 969		
50 Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset	-15 464	-4 791	31	60	0		-15 403		
Toimiala yhteensä	-32 118	-8 959	28	1 832	590	32	-30 286		

Sitovat määrärahat

Talousarvion toteutuminen 2020

Yleishallinnon toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 28 (keskusvaalilautakunta 4 %, kaupunginvaltuusto 21 %, tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus 26 %, kaupunginhallitus 25 % sekä yhteistoimintaosuudet ja -avustukset 31 %).

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Nuorisovaltuuston tammi- ja helmikuun kokoukset pidettiin normaalisti. Maaliskuun kokous peruttiin kokonaan kaupungin häiriötilannejohtoryhmän päätöksen mukaisesti. Häiriötilannejohtoryhmä linjasi 1.4., että poikkeustapauksena nuorisovaltuusto voi pitää kokouksia halutessaan. Perusteena pidettiin nuorisovaltuuston hyviä edellytyksiä pitää etäkokouksia ja sitä, että poikkeustilanne erityisesti koskettaa nuorisoa. Nuorisovaltuuston huhti- ja toukokuun (mahdollisesti myös kesäkuun) kokoukset pidetään etäkokouksina Teams-sovelluksen kautta.

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen palveluyksikön toiminta on edennyt vahvistetun toimintasuunnitelman ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Yksi kokous eli 7.4.2020 jouduttiin peruuttamaan koronapandemian tähden. Talousarvio tulee toteutumaan käyttösuunnitelman mukaisesti eikä ylitysuuhkaa ole. Toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 26. Toimintaa kehitetään resurssien puitteissa.

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat siirtyivät sähköisiin etäkokouksiin maaliskuun lopulta alkaen, sen jälkeen kun Kuntaliiton linjaukset kuntalain tulkinnasta julkistettiin. Huhtikuun viimeisenä päivänä eduskunta hyväksyi vielä hallituksen esityksen (HE 47/2020) laiksi kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta. Kuntalain vaatimuksia sähköisten kokousten näköyhteydestä lievennettiin, mikä mahdollistaa markkinoilla tarjolla olevien sähköisten kokousovellusten käytön kunnan toimielinten kokouksessa.

11

KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TOT 1-4 2020	TOT-% 2020	ENNUSTE 2020
TOIMINTATULOT	11 970	13 414	1 547	12	13 142
TOIMINTAMENOT	-103 118	-121 713	-35 296	29	-120 017
TOIMINTAKATE	-91 148	-108 299	-33 749	31	-106 875

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Yleisjohto	-2 803	-317	11	0	10		-2 803
30 Sisäinen tarkastus	-399	-120	30	0	0		-399
40 Talous ja strategia	-6 826	-1 909	28	978	254	26	-5 848
50 Henkilöstö ja konsernipalvelut	-63 607	-20 211	32	4 681	700	15	-58 926
60 Kasvupalvelut	-42 986	-11 429	27	7 400	581	8	-35 586
70 Viestintä	-2 198	-443	20	350			-1 848
80 Kuntademokratia	-2 894	-866	30	5	2	31	-2 889
Toimiala yhteensä	-121 713	-35 296	29	13 414	1 547	12	-108 299

Sitovat määrärahat

Talousarvion toteutuminen 2020

Toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma talousarvioon nähden on huhtikuun lopussa 12 prosenttia ja toimintakulujen 29 prosenttia. Toimialan ennuste alittaa talousarvion.

Yleisjohto

Yleisjohdon menojen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 11 prosenttia.

Talous ja strategia palvelualue

Talousarvion toteutuminen 2020

Toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma talousarvioon nähden on huhtikuun lopussa 26 prosenttia ja toimintakulujen 28 prosenttia. Palvelualueen ennuste alittaa talousarvion.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Talousohjaus on tehnyt kevään aikana koronatilanteen mukaisia talouslaskelmia ja -skenaarioita sekä valmistellut vuoden 2020 talouden rajoittamistoimenpiteiden prosessia. Koronatilanne vaikuttaa voimakkaasti Vantaan kaupungin talouteen vuonna 2020 ja tulevina vuosina. Talousohjaus on osallistunut aktiivisesti koronatilanteen vaatimaan kuntatalouden edunvalvontatyöhön mm. yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa.

Talousohjaus on valmistellut talouden ohjausprosessin vahvistamisen toimenpiteitä ja vuotuisen talousarvioprosessin kehittämistä.

Talousohjaus on vuoden 2020 alkupuolella osallistunut SAP BI -järjestelmäpäivityksen esimäärittelytyöhön.

Rahoituksessa otettiin käyttöön maaliskuussa 2020 kassanhallintajärjestelmä Cashforecast.

Kaupunki nosti alkuvuodesta ennen korona -kriisin alkua kaksi pitkäaikaista kiinteäkorkoista lainaa (EIB ja CEB). Molempien lainojen korko oli 0,00 prosenttia. Lisäksi 16 milj. euron suuruinen vaihtuvakorkoinen laina maksettiin pois ennaikaisesti. Kaupungin likviditeettitilanne on alkuvuonna hieman parantunut johtuen pääasiassa pitkäaikaisten lainojen noston aikaistamisesta, mutta vallitsevan kriisin odotetaan heikentävän kaupungin kassatilannetta merkittävästi. Toisaalta kaupungilta perittävä talletusmaksu ns. 0-patjan ylittävältä osalta rajoittaa kassan kokoa.

Lisää pitkäaikaista lainaa nostetaan, kun rahoitusmarkkinoiden tilanne on otollinen. Vuoden 2020 kokonaislainanoton määrä tarkentuu kesän jälkeen, kun kaupungilla on selkeämpi kuva kriisin kassavirtavaikutuksista ml. valtion mahdollinen kompensatio. Tarvittaessa rahoitus esittää kuluvaan vuoteen lainaottovaltuuden korottamista, jos se osoittautuu kassatilanteen kannalta välttämättömäksi.

Riskienhallintapäällikkö on toiminut täysipäiväisenä valmiuspäällikkönä koronakriisin alusta lähtien.

Talousohjaus vastaanotti vuodenvaihteessa parisenkymmentä uutta työntekijää taloustehtäviä keskitettäessä Uusi Vantaan myötä. Toiminnan kehittäminen on jatkunut tositekiertojärjestelmän tuotantokäyttöön otolla, Työterveyden myyntilaskutus on keskitetty SAP:iin laskutusliittymän rakentamisen myötä, matkanhallintajärjestelmän korvausprojekti on hyvässä vauhdissa ja robotiikan käyttöä laajennetaan jatkuvasti taloushallinnon prosesseissa.

Koronaviruspandemian avittamana on tehty todellinen digiloikka ja etäkokouksista on tullut arkipäivää. Yksinyrittäjien tukijärjestelmä saatiin pikavauhtia käyttöön yhteistyössä kasvupalveluiden ja tietohallinnon kanssa. Poikkeustilanteessa talouspalveluita työllistävät erityisesti laskutukseen tehdyt muutokset, eräpäiväsiirrot ja maksusuunnitelmien teko.

Tutkimuksen ja strategian palveluyksikössä on valmisteltu uuden väestöennusteen laadintaa ja myöhemmin kuluvaan vuoteen aikana ilmestyviä tilastoraportteja. Verotulokehityksestä ja sen taustatekijöistä on tehty kaksi selvitystyötä. Julkaisutuotannon uudistamiseksi on kehitetty PowerBI-tekniikkaan pohjautuvia raportointitapoja. Lisäksi on käynnistetty yhdessä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa VM:n digitalisaatiorahoituksella uuden väestöennustejärjestelmän kehitystyö. Valtuustonkauden väliarviointi on myös työllistänyt yksikköä. Kansallisen kaupunkistrategian laadintaan ja edunvalvonnan liittyvät tehtävät on poikkeustilanteen tuomista lisätehtävistä huolimatta hoidettu. Tiedolla johtamisen strategisessa kehitystyössä yksiköllä on aktiivinen rooli. Myös vastuullisuuden strategiateeman osahankkeet on käynnistetty.

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue

Talousarvion toteutuminen 2020

Toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma talousarvioon nähden on huhtikuun lopussa 15 prosenttia ja toimintakulujen 32 prosenttia. Loppuvuoden ennusteen mukaan sekä toimintatuotot että -kulut alittavat talousarvion toimintakatteen jäädessä 98 prosenttiin.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Konserniohjauksessa ja -valvonnassa on panostettu keskeisen ohjeistuksen uudistamiseen ja konserniyhtiöiden tavoitteiden yhtenäistämiseen. Konserniyhtiöiden hallitustyöskentelyn arviointi on toteutettu huhtikuussa 2020.

Uusi keskitetty hr-toimintamalli käynnistyi vuoden vaihteessa. Alkuvuodesta on keskitytty Uusi Vantaa muutosten toteuttamiseen toimialoille johtamisjärjestelmän rakentamiseen sekä palvelussuhde- ja keskitetyn asiakaspalvelun prosessien sujuvuuden varmistamiseen ja uuden toimintamallin vakiinnuttamiseen.

Koronaviruspandemian myötä resurssikeskus on organisoinut suljettujen työpisteiden henkilöstösiirtoja kriittisille aloille ja toimintoihin, joissa henkilöstön tarve on kasvanut. Sijoituksia tehtiin kuukauden aikana 380. Lisäksi on panostettu työterveystoiminnan ohjaamiseen, esimiesten poikkeustilanneohjeistukseen sekä tukemiseen työkykyyn ja työsuojeluun liittyvissä asioissa. Kaikki henkilöstön lähikoulutukset ja kehittämispäivät on keskeytetty poikkeustilanteessa.

Toiminnan kehittäminen on jatkunut poikkeusoloista huolimatta: verkko-oppimisympäristön käyttöönotto-projekti ja työterveyshuollon uusi sopimuskausi uusien kumppaneiden kanssa on käynnistetty, hr-palveluportaali tarjoaa sähköisen asiointikanavan mm. täyttölupien hakemiseen sekä robotiikan käyttöä laajennetaan jatkuvasti palkanlaskennan ja rekrytoinnin prosesseissa.

Hankintaa koronaviruspandemia on työllistänyt erityisesti henkilösuojausten ja käsidesien tilaamisessa, koska normaalit sopimustoimittajien toimituskanavat eivät ole toimineet. Muutoin hankinta on toiminut poikkeusoloista huolimatta normaalisti. Henkilöstöruokailussa on laajennettu mobiilimaksamisen käyttämistä. Uusi tilausjärjestelmä on kilpailutettu ja käyttöönottoprojekti on käynnistymässä. Keittiöverkkojen pilotointikohdeiden kilpailutus on työn alla.

Tietohallinnon keskeisimpiä toiminnan uudistuksia ovat IT-integraattoripalvelun käyttöönotto ja strategisen tietohallinnon vakiinnuttaminen. Apotin viimeinen käyttöönotto oli helmikuussa 2020. Koronaviruspandemian aikana tietohallinto on keskittänyt toimintansa etätöiden mahdollistamiseen kymmenkertaistamalla etätöiden kapasiteetin.

Kasvupalvelujen palvelualue

Talousarvion toteutuminen 2020

Kasvupalveluiden kumulatiiviset toimintatuotot ovat 242 234 euroa (3 % talousarviosta) ja toimintamenot noin 11,4 milj. euroa (26 % talousarviosta).

Kasvupalveluiden talousarvioon vaikuttaa voimakkaasti työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys, jonka on havaittu lähteneen nousuun jo maaliskuuhun aikana koronaviruksen aiheuttaman talouskriisin vuoksi. Tammi-huhtikuussa työmarkkinatuen kuntaosuus oli 4,56 milj. euroa, mikä on 6,2 prosenttia enemmän kuin vastaavaan aikaan viime vuonna. Täten on selvää, ettei tulla pysymään tavoitteessa, jonka mukaan kuntaosuus pysyisi entisellä tasolla tai alenisi. Palvelualueen toiminnan tuotot laskevat joiltakin osin, johtuen toiminnan keskeytymisestä koronatilanteesta. Säästöjä tullaan hakemaan erityisesti palkkatuen osalta. Projektitoiminnassa poikkeustilanne vaikuttaa maksatuskausiin siten, että joidenkin tulojen osalta voi tulla viiveitä.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Toimintaympäristön muutos haastaa kasvupalveluiden toiminnan. Palvelualueen asiakaspalvelu on siirtynyt pääasiassa sähköisiin kanaviin. Asiakasvolyymi kasvaa sekä lisääntyneiden työttömien että yritysasiakkaiden vuoksi. Kasvupalvelut on aloittanut uutena palveluna yksityisyritysten tukihakemusten käsittelyn. Kaupungin yhden kärkihankkeen, Vantaa-Kerava työllisyyden kuntakokeilun valmistelu jatkuu aikataulun muutoksista huolimatta palveluprosessien muotoilulla sekä henkilöstön koulutuksilla. Kasvupalveluissa useat projektit ovat keskeytyneet tai toiminta on huomattavasti vaikeutunut poikkeustilanteesta, kun kumppaniorganisaatiot ovat lomauttaneet työntekijöitään tai muutoin uudelleenorganisointuneet toimintaansa. Osa projekteista voi saada jatkokaikta tai projektin tavoitteita muutetaan vastaamaan paremmin muuttuneisiin tarpeisiin. Elinvoima- ja veto voima ohjelman tavoitteita tullaan uudelleenarvioimaan koronatilanteen vuoksi muuttuneissa toimintaympäristössä. Hallintosäännön uudistus tuo entistä selkeämmin maahanmuuttopalveluiden koordinaation kasvupalveluiden tehtäväksi. MEK –ohjelman mukaisia toimenpiteitä ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti, vaan toimitaan poikkeustilan sallimissa rajoissa. Kansainvälisyys ja elinvoima strategiateemojen johtoryhmien toiminta on lähtenyt suunnitellusti liikkeelle.

Kuntademokratia palvelualue

Talousarvion toteutuminen 2020

Kuntademokratian palvelualueen toteumaprosentti on 30 prosenttia. Kuntademokratian kaupunkiturvallisuuden menokohta tulee ylittymään pandemiasta johtuvan poikkeustilanteen vuoksi. Menokohdalta maksetaan kaupungin johtokeskuksen henkilöstön ylityöt ja varallaolo.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Kaupunkiturvallisuuteen panostamisessa alkoi uusi vaihe maaliskuussa, kun kolmivuotinen yhteisprojekti Itä-Uudenmaan poliisin kanssa käynnistyi. Uusi poliisikoordinaattori työskentelee osittain kaupungin ja osittain poliisin palveluksessa.

Koronaviruspandemiatilanteen vuoksi perustettu johtokeskus aloitti toimintansa maaliskuun puolivälissä. Johtokeskuksen ja häiriötilanteen johtoryhmän valmistelutehtävissä on lähes täysipäiväisesti työskennellyt useampi kuntademokratian palvelualueen työntekijä.

Etätöyöhön siirryttiin hallinnon tehtävissä poikkeustilan alettua kaupunkitasoisten linjausten mukaisesti.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen talousarvio tulee alittumaan.

Viestintä

Viestinnän toiminta on oleellisesti muuttunut koronaepidemian takia. On tarvittu nopeaa viestintää useilla kielillä. Vantaa-kanavaa käytetään korvaamaan asukasosallistumista muun muassa kaavoituksessa. Markkinoinnissa tapahtumien sijaan mainostilaa käytetään koronaviestintään. Alue- ja matkailumarkkinointi on vähäistä. Viestinnän uudet mainostoimistokumppanit on valittu ja Vantaa.fi julkaisjärjestelmän kilpailutus on ratkeamassa. Viestintä on saanut resurssipankista vahvistusta mutta toisaalta on jätetty täyttämättä kaksi sijaisuutta. Viestintä pysyy budjetissa.

12

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TOT 1-4 2020	TOT-% 2020	ENNUSTE 2020
TOIMINTATULOT	39 604	41 951	9 926	24	37 950
TOIMINTAMENOT	-672 277	-673 159	-212 633	32	-694 158
TOIMINTAKATE	-632 673	-631 208	-202 708	32	-656 207

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
01 Sosiaali- ja terveyslautakunta	-133	-18	13	0	0		-133
10 Talous- ja hallintopalvelut	-7 310	-1 887	26	305	6	2	-7 005
30 Terveyspalvelut	-100 932	-28 505	28	4 162	980	24	-96 770
40 Perhepalvelut	-112 586	-33 768	30	12 939	2 604	20	-99 647
60 Vanhus- ja vammaispalvelut	-200 138	-56 776	28	23 245	5 826	25	-176 893
Sosiaali- ja terveydenhuolto ilman ESH yhteensä	-421 099	-120 953	29	40 651	9 416	23	-380 448
20 Erikoissairaanhoido	-252 060	-91 680	36	1 300	509	39	-250 760
Toimiala yhteensä	-673 159	-212 633	32	41 951	9 926	24	-631 208

Sitovat määrärahat

Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan menomäärärahan arvioidaan ylittyvän 21,0 milj. euroa ja tulomäärärahan alittuvan 4,0 milj. euroa. Menomäärärahan merkittävimmät ylityshat muodostuvat vanhusten ja vammaisten kotona-asumisen tuen menoista, lasten sijaishuollon palvelutarpeesta, vammaisten erityisasumisen ostoista sekä Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on valmisteltu neljä kaupunkitasoisen Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toimenpidettä vuodelle 2020, näistä suun terveydenhuollon sekä etsivän vanhustyön hankkeet ovat käynnistyneet.

Talousarvion toteutuminen 2020

Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan menomäärärahan arvioidaan ylittyvän 21,0 milj. euroa ja tulomäärärahan alittuvan 4,0 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan toteutuvan käyttösunnitelman mukaisesti. HUS-palvelusopimuksen osalta HUS-johdon ennuste saadaan 20.5.2019. Toimialan pandemiamentöille ei ole tämän vuoden talousarviossa katetta, ja menot tarkentuvat vuoden kuluessa.

Toimialan oman toiminnan menomäärärahan merkittävimmät ylityshat muodostuvat vanhusten ja vammaisten kotona-asumisen tuen menoista (5,3 milj. euroa) lasten sijaishuollon palvelutarpeesta (yhteensä 3,9 milj. euroa), vammaisten erityisasumisen ostoista (4,0 milj. euroa), Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä (2,7 milj. euroa) sekä hoitotarvikejakelun menoista (0,9 milj. euroa). Talous- ja hallintopalvelujen menomääräraha on varauduttu toimialan yhteisiin menoihin, millä voidaan kattaa muun toiminnan ylityshakua noin 0,3 milj. euron osalta.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Maaliskuussa alkaneen koronaepidemian vuoksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on tehty mm seuraavia muutoksia toimintaan:

- Martinlaakson terveysasemasta on tehty ajanvarauksella toimiva epidemiaterveysasemia, jonne ohjataan kaikki hengitystieoireiset potilaat. Kaikki terveysasemat toimivat ajanvarauksella ja etävastaanottoja on lisätty potilasturvallisuussyistä.
- Etäyhteykäytäntöjä, kuten videovastaanottoja, on otettu käyttöön asiakasasiointiin myös muissa palveluissa.
- STM on 8.4.2020 siirtänyt Helsinki-Vantaan lentokentälle saapuvien lentomatkustajien maahantuloprosessiin liittyvän terveysvalvonnan Vantaan kaupungin vastuulle (matkustajien koronaoirekysely, -testaus sekä kuljetuksen tai majoituksen järjestäminen). Toimiala toteuttaa tehtävää yhteistyössä muiden toimialojen ja ostopalvelutoimijoiden kanssa.
- Koronaepidemian laajenemiseen on varauduttu suunnitelmilla Vantaan sairaalapasiteetin laajentamisesta ja sairaansijojen määrää voidaan tarvittaessa kasvattaa nopealla aikataululla.
- Suun terveydenhuollon kiireetön hammashoito on siirretty epidemian jälkeiseen aikaan. Kiireelliset ja puolikiireelliset potilaat hoidetaan.
- Ei-kriittisiä toimintoja, jotka edellyttävät useiden henkilöiden kokoontumisia, on supistettu tai niitä järjestetään osin etäpalveluina.
- 70 vuotta täyttäneille on lähetetty informaatiota tukipalveluista tekstiviestein ja 85 vuotta täyttäneille on soitettu.
- Psykososiaalisissa palveluissa on aloitettu kaupunkitasoinen psykososiaalisen tuen koordinointi.
- Yhteistyössä kaupunkiin perustetun resurssikeskuksen kanssa toimialalle on siirtynyt väliaikaisesti noin 320 työntekijää kaupungin muista toiminnoista. Lisäksi toimialan sisällä henkilöstöä on siirtynyt alas ajetuista toiminnoista niihin yksiköihin, joissa on lisähenkilöstötarvetta.

Sekä toiminnoissa tehtyjen muutosten että ihmisten palveluihin hakeutumisen vähenemisen vuoksi vantaalaisten palvelutarpeen odotetaan kasvavan merkittävästi epidemian jälkeen. Epidemia on lykännyt ihmisten hakeutumista palvelujen piiriin, jolloin vaarana voi olla sairauksien ja ongelmien paheneminen. Epidemian arvioidaan jatkuvan pitkään, ja on tärkeää, että sosiaali- ja terveyspalveluissa varaudutaan samanaikaisesti hoitamaan pitkittynyttä koronaepidemiatilannetta sekä tekemään suunnitelmia epidemian jälkeiseen jällelrakentamiseen.

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. HUSin alkuvuoden toimintaan on merkittävästi vaikuttanut pandemiaan varautuminen. Kiireetöntä palvelutuotantoa on vähennetty ja voimavaroja siirretty pandemian hoitoon. Maaliskuun lopun poikkileikkaustilanteessa oli HYKS-sairaanhoidon alueella vuodeosastojoissa yli kuusi kuukautta jonottaneita potilaita 157; pääasiassa he odottivat pääsyä kirurgian tai silmätautien erikoisaloiden hoitoon. Toimiala osallistuu Hyks-alueen järjestämissuunnitelman päivistytyöhön yhdessä Hyks-kuntien kanssa tavoitteena kehittää sekä erikoissairaanhoidon ohjauksia että peruspalvelujen ja erikoissairaanhoidon asiakaslähtöistä yhteistyötä.

Terveyspalveluissa käynnistettiin Nopeamman hoitoon pääsyn moniammatillisen mallin pilotti Korson päiväpoliklinikalla. Kokemukset ennen maaliskuussa alkaneen epidemian aiheuttamia muutoksia olivat hyviä.

Terveysasemien iltavastaanotto omana toimintana suunniteltiin aloitettavan paikan päällä Tikkurilan terveysasemalla, mutta epidemian takia on selvitetty vastaanoton toteuttamista etävastaanottona. Kasvokkain annettava palvelu on vähentynyt sekä toimintojen sopeuttamisen että asukkaiden tekemien valintojen vuoksi. Puhelinyhteydenottojen määrä ja sähköisten palvelumuotojen käyttö on kuitenkin lisääntynyt. Etävastaanotoista saatu hyvää palautetta.

Perhepalveluissa vastaanotettiin tammi-maaliskuussa 2 629 lastensuojeluilmoitusta. Vaikka ilmoitusten määrä oli hieman edellisvuotta suurempi, heijastui koulujen ja varhaiskasvatuksen sulkeminen lastensuojeluilmoitusten määrän laskuun raportointikauden loppupuolella. Kiireellisiä sijoituksia tehtiin alkuvuonna yhteensä 67, mikä on kolme edellisvuotta vähemmän. Palvelualueella on valmistelu organisaation uudistamista asiakasprosessien sujuvoittamiseksi ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin vahvistamiseksi. Toimintamallia

sosiaalihuoltolain mukaisen tuen tarpeen ja lastensuojeluilmoitusten vastaanottamiseksi ja ensiarvion tekemiseksi on kehitetty hyvin tuloksin.

Vanhus- ja vammaispalveluissa on jatkettu työtä vanhusten turvallisen kotona asumisen mahdollistamiseksi. Maaliskuun lopulla 93,3 prosenttia yli 75-vuotiaista asui omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotihoidon tuella. Kotiutumisprosessi sairaalasta kotiin on päivitetty. Kotihoidon oman toiminnan ja kotikuntoutuksen kesken on työstyetty asiakkaan toimintakyvyn tukemisen toimintamalli osaksi asiakkaiden aktiivista kuntoutussuunnitelmaa. Etäkuntoutusta on toteutettu suunnitelmallisesti yksilö- ja ryhmäohjauksin. Vanhus- ja vammaispalvelujen resurssikeskus aloitti toimintansa vuoden alussa, tavoitteena henkilöstöresurssien taroituksenmukainen ja asiakaslähtöinen kohdentaminen. Erityisasumisen organisaatiota on uudistettu keskitämällä vaiheittain palvelualueen ostopalveluihin liittyvät toiminnot uuteen ostopalveluyksikköön.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen osalta poikkeusolojen takia toteutettu kiireettömän hoidon keskeyttäminen aiheuttaa jatkuessaan liikelaitokselle noin 3,6 milj. euron alijäämän. Liikelaitoksen osalta talouden järjestelyt ja liikelaitoksen toiminnan turvaaminen suunnitellaan talousarviovuoden aikana ja tilanteeseen palataan toisen osavuositarkastuksen yhteydessä.

Toimialan tiedolla johtamisen vahvistamiseksi on kehitetty raportointityökaluja ja analyysinäyttöjä hyödynnettäväksi toimialan ja sen palvelutoiminnan johtamisessa.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin kolmas käyttöönotto toteutettiin helmikuussa 2020. Lastenvalvonnassa Apotti saataneen käyttöön ensi vuoden lopulla, minkä jälkeen järjestelmä on käytössä kaikissa Vantaan sosiaali- ja terveyspalveluissa. Järjestelmän toiminnallisuuksien parantamista on jatkettu yhdessä Apotti Oy:n kanssa.

Vantaan ensimmäinen avoin kohtaamispaikka avattiin tammikuussa Koivukylään sosiaali- ja terveystoimen, varhaiskasvatuksen ja järjestöjen yhteistyönä.

Sosiaali- ja terveysministeriö avasi alkuvuodesta valtionavustushaut Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaa toteutettaville sekä Sote-rakennemuutostusta tukevalle alueellisen valmistelun hankkeille. Toimiala on koordinoit Vantaan ja Keravan yhteistyötä hankehakemusvalmistelussa. Päätöksiä hankerahoituksesta odotetaan kesäkuussa.

Henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen liittyvät haasteet ovat jatkuneet. Riittävän ja osaavan henkilöstön varmistamiseksi on panostettu ennakoivan rekrytoinnin menetelmiin ja työnantajakuvaan kehittämiseen.

13

KASVATUS JA OPPIMINEN

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TOT 1-4 2020	TOT-% 2020	ENNUSTE 2020
TOIMINTATULOT	31 875	29 560	10 082	34	25 860
TOIMINTAMENOT	-451 271	-462 637	-145 556	31	-461 305
TOIMINTAKATE	-419 396	-433 077	-135 474	31	-435 445

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Opetuslautakunta	-90	-18	20	0	0		-90
20 Yhteiset palvelut	-10 297	-2 945	29	300	8	3	-9 997
30 Perusopetus	-202 450	-64 105	32	9 518	3 283	34	-192 932
50 Varhaiskasvatus	-175 201	-55 377	32	16 541	5 732	35	-158 660
90 Svenskspråkiga servicen	-13 028	-3 933	30	582	212	36	-12 446
40 Lukiot	-26 386	-8 138	31	819	667	81	-25 567
Kasvatus ja oppiminen							
bruttoyksiköt yhteensä	-427 452	-134 516	31	27 760	9 902	36	-399 692
70 Ammatillinen opetus	-35 185	-11 040	31	1 800	180	10	-33 385
Kasvatus ja oppiminen							
nettoyksiköt yhteensä	-35 185	-11 040	31	1 800	180	10	-33 385
Toimiala yhteensä	-462 637	-145 556	31	29 560	10 082	34	-433 077

Sitovat määrärahat

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan tulojen toteutuma 30.4.2020 on 34,1 prosenttia ja menojen toteutuma 31,5 prosenttia. Toimintatuottojen ennustetaan huhtikuun ennusteessa alittuvan 3,7 milj. euroa, mikä johtuu koronan vaikutuksesta varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksukertymään. Toimintakulut ovat huhtikuun ennusteen mukaan alittumassa 1,3 milj. euroa. Varia ennustaa menojen ylitystä 1,7 milj. euroa ja varhaiskasvatus on ennustanut 3,0 milj. euron säästöä koronasta johtuviin Seuren ostojen vähentymiseen. Koronasta johtuvia muita säästöjä ei ennusteessa vielä ole huomioitu.

Talousarvion toteutuminen 2020

Toimintatuottojen ennustetaan huhtikuun ennusteessa alittuvan 3,7 milj. euroa. Alitusennuste johtuu koronan vaikutuksesta varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksukertymään.

Toimintakulut ovat huhtikuun ennusteen mukaan alittumassa 1,3 milj. euroa. Varia ennustaa ylitystä 1,7 milj. euroa. OKM:n on antanut lisäsuoritepäätöksen koskien Varian opiskelijamäärän korotusta ja harkinnanvaraista korotusta opettajien yms. palkkaamiseen. Varia anoo tähän päätökseen perustuen lisämäärärahaa tälle vuodelle. Varhaiskasvatus on ennustanut 3,0 milj. euron säästöä koronasta johtuviin Seuren ostojen vähentymiseen, koska varhaiskasvatuksen oma henkilöstö on riittänyt hyvin vähentyneen palvelutuotannon toteuttamiseen. Koronapandemian vaikutuksesta 18.3. lukien varhaiskasvatuksen käyttö on vähentynyt 80 prosenttia ja lapsia on ollut keskimäärin 2 100.

Kaikkien palvelualueiden koronasta johtuvia säästöarvioita ateria-, siivous- yms. palveluista ei huhtikuun ennusteeseen ole vielä otettu.

Perusopetuksen talousarvioissa ylityspainetta aiheuttaa se, että Leppäkorven koulun ja Veromäen koulun liikuntatilojen vuokratukustannuksiin (80 000 €) sekä Jokiniemen, Kartanokosken ja Mikkolan ilmanpuhdistimiin (64 000 €) ei ole talousarvioissa varausta.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä on maaliskuussa ennen koronatilanteen vaikutusta ollut 376 lasta enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Kotihoidontuella on ollut vastaavasti 136 lasta vähemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus on ollut 16,9 prosenttia (03/2020).

Henkilöstön määrä on pandemian aikana vähentynyt noin 30 prosenttia ja merkittävä osa varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on siirtynyt määräaikaaisesti sosiaali- ja terveystoimen tehtäviin.

Esiopetusta on tarjottu kotona oleville lapsille etäyhteyksien välityksellä.

Varhaiskasvatuksen vuorohoitoyksiköt ovat toimineet 24/7 turvaten kriittisten alojen työntekijöiden lasten hoidon. 25 päiväkotia suljettiin 6.4. lukien vähäisen lapsimäärän vuoksi. Avoimet päiväkodit, asukaspuistot ja hoitoapupalvelu suljettiin jo aiemmin pandemian leviämisen estämiseksi valmiuslain voimassaolon ajaksi.

Varhaiskasvatuksen uuden VaSa-palvelun käyttöönotto alkoi esiopetukseen ilmoittautumisella 7.1.2020. Avoin kohtaamispaikka Koivukylässä aloitti toimintansa yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Peruopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa siirryttiin maaliskuun puolivälissä etäopetukseen. Hieman yli 2 prosenttia perusopetuksen oppilaista on lähiopetuksessa. Opetus ja opiskelu sähköisissä oppimisympäristöissä etäyhteydellä on sujunut olosuhteisiin nähden hyvin. Tällä hetkellä yhteensä 21 perusopetuksen koulua tai koulun toimipistettä on suljettu ja toiminta on keskitetty läheiseen alueen kouluun.

Etä- ja monimuoto-opetuksen antamisesta on annettu ohjeet, joilla ohjataan opetussuunnitelman mukaisen opetuksen antamista poikkeusolosuhteissa. Poikkeusolosuhteilla on tilapäistä vaikutusta myös nivelvaiheiden yhteistyörakenteisiin niin esiopetuksen kuin toisen asteen kanssa.

Toisen asteen koulutuksessa poikkeustilanne on tuonut haasteita toiminnan kehittämisen toteuttamiseen suunnitellusti. Oppivelvollisuusiän mahdolliseen nostamiseen ja kuntakokeiluun valmistaudutaan toisen asteen koulutuksessa.

Variassa on tavoitteena saada kokonaisuudessaan käyttöön tiimitoimintamalli, joka sisältää työn sisältöjen ja toimintatapojen uudistamisen. Työelämäyhteistyön painopisteenä on kumppanuussopimukseen perustuvan yhteistyön sekä Varian tarjoamien koulutuspalveluiden kehittäminen ja tuotteistaminen kasvattaen samalla tavoiteopiskelijavuosimäärää hallitusti.

Ruotsinkielisten palveluiden palvelualueelle palkattiin ruotsinkielisten palveluiden koordinaattori 2.3.2020 alkaen. Koordinaattori on hallinnollisen työn ohella kartoittanut ruotsinkielistä yhdistystoimintaa ja tehnyt palvelusuunnittelukyselyn lapsiperheille.

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus jatkoivat Challenging Learning -projektin toteuttamista etäyhteyksien avulla. Ruotsinkielisen perusopetuksen opetussuunnitelmaa päivitettiin arvioinnin osalta ja ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa valmisteltiin uutta opetussuunnitelmaa. Pandemian vuoksi varhaiskasvatuksessa on ollut läsnä noin 20 prosenttia normaalista lapsimäärästä.

Opiskeluhuollon yksikkö siirtyi perusopetuksen tulosalueelta yhteisiin palveluihin 1.1.2020 alkaen. Pandemiatilanteen takia kuraattorit ja psykologit siirtyivät 19.3.2020 alkaen pääosin etätöihin. Poikkeustilanteessa on otettu käyttöön uusia digitaalisia välineitä asiakastyöhön ja muihin tapaamisiin. Yhteistä työtä sosiaali- ja terveystoimen kanssa on lisätty pandemiatilanteessa.

Talous- hallintopalveluissa on alkuvuonna otettu Uusi Vantaan tuomia muutoksia haltuun ja suunniteltu muualle siirtyneiltä jäävien työtehtävien organisointia, mikä on osoittautunut haastavaksi. Henkilöstö on siirtynyt pääsääntöiseen etätöihin kaupungin poikkeustilaohjeistuksen mukaisesti.

16

KAUPUNKIKULTTUURI

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TOT 1-4 2020	TOT-% 2020	ENNUSTE 2020
TOIMINTATULOT	10 897	10 503	4 914	47	10 117
TOIMINTAMENOT	-66 455	-70 218	-21 887	31	-69 685
TOIMINTAKATE	-55 558	-59 716	-16 973	28	-59 568

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Vapaa-ajan lautakunta	-69	-19	27	0	0		-69
20 Yhteiset palvelut	-1 560	-568	36	0	0		-1 560
37 Kirjasto- ja asukaspalvelut	-20 501	-6 220	30	2 292	1 096	48	-18 209
331 Kulttuuripalvelut	-7 455	-2 549	34	365	178	49	-7 090
34 Liikunta	-26 266	-8 142	31	5 637	2 008	36	-20 629
35 Nuorisio	-9 288	-2 788	30	880	944	107	-8 408
Kaupunkikulttuuri							
bruttoyksiköt yhteensä	-65 139	-20 285	31	9 174	4 227	46	-55 965
332 Musiikkiopisto	-4 143	-1 296	31	1 016	511	50	-3 127
333 Kuvataidekoulu	-937	-305	33	313	177	57	-624
Kaupunkikulttuuri							
nettoyksiköt yhteensä	-5 079	-1 602	32	1 328	688	52	-3 751
Toimiala yhteensä	-70 218	-21 887	31	10 503	4 914	47	-59 716

Sitovat määrärahat

Kaupunkikulttuurin bruttoyksiköiden tulojen toteutuma 30.4.2019 on 46 prosenttia ja menojen toteutuma 31 prosenttia. Koko vuoden osalta tulojen ennustetaan alittuvan 0,4 milj. euroa ja menojen 0,5 milj. euroa pääosin koronaviruspandemian vaikutuksesta. Tuloja ja menoja nostavat aikuisopiston ja nuorisopalveluiden ennakoitua suuremmat hankeavustukset ja -menot sekä liikuntapaikkojen nimi- ja mainosmyynnin tuotot sekä niihin liittyvät edustusjoukkueille jaettavat avustukset. Nettoyksiköiden toimintakatteiden ennustetaan toteutuvan.

Talousarvion toteutuminen 2020

Kaupunkikulttuurin toimialan ensimmäinen vuosikolmannes toteutui talousarvion mukaisesti. Koronaviruspandemian vaikutuksesta huhtikuun ennusteessa toimintatuottojen arvioidaan kuitenkin alittuvan noin 0,4 milj. euroa. Nuorisopalveluiden ja aikuisopiston budjetoitua suuremmat hankeavustukset sekä liikuntapaikkojen mainos- ja nimimyynnistä saatavat tuotot kasvattavat tuloja, mutta poikkeustilan vuoksi suljetuista toimitiloista ja palveluista kertymättä jäävät maksutuotot (n. 0,9 milj. euroa) painavat ennusteen alijäämäiseksi.

Toimintakulut ovat huhtikuun ennusteen mukaan alittumassa noin 0,5 milj. euroa. Poikkeusoloista johtuvien säästöjen lisäksi rekrytointeja on lykätty, joten suurin osa alituksesta koostuu säästöistä henkilöstömenoissa. Menolitykset johtuvat aikuisopiston ja nuorisopalveluiden hankkeiden menoista sekä liikuntapalveluiden

avustuksista, jotka ylittyvät liikuntapaikkojen nimi- ja mainosmyynnin tuloja vastaavalla summalla edustusjoukkueille jaettavina avustuksina.

Nettobudjetoitujen yksikköjen (musiikkiopiston ja kuvataidekoulun) toimintakatteiden ennustetaan alittuvan yhteensä noin 35 000 euroa.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana rakennettiin uutta toimialaa ja sen hallinnollisia prosesseja. Toimialan perustehtävää ja visiota rakennettiin koko henkilöstölle järjestetyssä kehittämispäivässä. Alkuvuosi toteutui pääosin suunnitellusti ja uusina avauksina liikuntapalveluiden Hobihobi- ja kunnolla.fi -palvelut otettiin käyttöön. Kuntalaispalveluissa asukastilojen kävijämäärä sekä Yhteisen pöydän verkosto kasvoivat hienan.

Koronaviruspandemian vuoksi suurin osa toimialan palveluista ja toimipaikoista jouduttiin sulkemaan. Lyhyessä ajassa luotiin erilaisia koteihin virtuaalisesti tarjottavia palveluita. Muun muassa aikuisopiston kurssit sekä musiikkiopiston ja kuvataidekoulun opetus järjestetään pääosin etäopetuksena. Lisäksi tarjolla on esimerkiksi opetuksen tukipalveluita kirjastoista, virtuaalimuseokierroksia sekä virtuaalijumppaa. Vantaa-infon asiakaspalvelupisteet ovat palvelleet Tikkurilassa ja Myyrmäessä supistetuin aukioloajoin. Poikkeustilan myötä nuorisopalvelut reagoivat poikkeustilojen vaateisiin kohdistamalla resurssit jalkautuvaan nuorisotyöhön, diginuorisotyöhön eri verkkoalustoilla ja yksilölliseen tukeen.

Poikkeusolojen vuoksi suljettujen toimipaikkojen henkilöstöstä noin sata työntekijää siirtyi resurssikeskuksen kautta työskentelemään väliaikaisesti uusiin tehtäviin.

Kivistön uusien kirjasto- ja nuorisotilojen suunnittelu on käynnissä, tavoitteena on avata tilat lokakuussa.

Kokonaisuudessaan toimintaa on jouduttu sopeuttamaan poikkeustilan ja sen tuomien säästöpainoiden vuoksi.

14 KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TOT 1-4 2020	TOT-% 2020	ENNUSTE 2020
TOIMINTATULOT	266 801	277 187	88 803	32	269 185
TOIMINTAMENOT	-219 826	-237 541	-72 225	30	-245 541
TOIMINTAKATE	46 975	39 646	16 579	42	23 644

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
1410 Kaupunkisuunnittelu- lautakunta	-97	-18	18	0	0		-97
1420 Yhteiset palvelut	-2 644	-682	26	0	0		-2 644
1430 Kiinteistöt ja asuminen	-6 688	-2 075	31	38 446	12 594	33	31 758
1440 Kaupunkisuunnittelu	-4 160	-1 218	29	264	34	13	-3 896
Kaupunkisuunnittelulautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-13 589	-3 993	29	38 710	12 628	33	25 121
1475 Rakennusvalvonta	-3 682	-1 031	28	4 560	1 661	36	878
Kaupunkisuunnittelulautakunta nettoyksiköt yhteensä	-3 682	-1 031	28	4 560	1 661	36	878
Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä	-17 271	-5 024	29	43 270	14 289	33	25 999
1501 Tekninen lautakunta	-65	-7	10	0	0		-65
1450 Kuntatekniikan keskus	-43 820	-9 966	23	26 555	4 486	17	-17 265
1451 Joukkoliikenne	-53 166	-16 525	31	12 700	4 237	33	-40 466
Tekninen lautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-97 051	-26 497	27	39 255	8 723	22	-57 796
1520 Tilakeskuksen tulosalue	-123 029	-37 622	31	196 787	63 041	32	73 758
1452 Varikko	-5 306	-1 883	35	6 242	2 248	36	936
Tekninen lautakunta nettoyksiköt yhteensä	-128 335	-39 506	31	203 029	65 289	32	74 694
Tekninen lautakunta yhteensä	-225 386	-66 003	29	242 284	74 012	31	16 898
1474 Ympäristölautakunta	-63	-8	13	0	0		-63
1476 Ympäristökeskus	-3 821	-1 189	31	633	502	79	-3 188
Ympäristölautakunta yhteensä	-3 884	-1 198	31	633	502	79	-3 251
Toimiala yhteensä	-246 541	-72 225	29	286 187	88 803	31	39 646

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja;

-9 000 0 0 9 000 0 0 0

Sitovat määrärahat

Pandemian luoma poikkeustilanne luo haasteita kuntataloudelle. Jo nyt ennustetaan poikkeustilanteen vaikuttavan merkittävästi joukkoliikenteen kuntaosuuteen ja maanmyyntivoittoihin. Kaupunkiympäristön toimiala valmistautuu toteuttamaan kaupungin säästötavoitteita vuodelle 2020. Poikkeustilanteen vuoksi toimialan sitovien tavoitteiden toteutumisen arviointiin liittyy epävarmuutta ja ennusteet tarkentuvat myöhemmin.

Vantaan ratikan suunnittelua on edistetty yleissuunnitelmaa tarkentavilla selvityksillä sekä lähtötietojen ja suunnitteluperiaatteiden kokoamisella. Suuremmat suunnittelupaketit käynnistyvät syksyllä 2020. Tieto EU-rahoituksen saamisesta saadaan syksyyn mennessä.

Talousarvion toteutuminen 2020

Vuodelle 2020 haasteita tuo korona -pandemia, jonka taloudellisia vaikutuksia ei pystytä vielä täysin ennustamaan. Maanmyyntivoittojen tavoitteen saavuttaminen on taloustilanteen takia epävarmaa. Suhdanteen huippu ohitettiin 2018–2019 ja pandemian aiheuttama taloudellinen epävarmuus heijastuu suoraan myös kaupungin tontinluovutuksiin ja niistä saataviin tuloihin. Maanmyyntivoittojen arvioidaan alittavan budjetoidun kymmenellä miljoonalla eurolla. Maankäyttösopimuksista saatavien tulojen ennustetaan toteutuvan kuitenkin hieman yli budjetoidun.

HSL:n kuntaosuuden arvioidaan ylittävän merkittävästi talousarvion. Muutokset polttoaineiden hinnoissa ja kaluston ylläpitokustannuksissa ovat myös mahdollisia. Poikkeustilanne vaikuttaa merkittävästi joukkoliikenteen kuluihin. Poikkeustilanteen astuttua voimaan joukkoliikenteen matkustajamäärät laskivat noin 70 prosenttia, mikä pienentää selvästi HSL:n lipputuloja. Tilanteen takia HSL laski joukkoliikenteen palvelutasoa useilla alueilla, mutta saatavat säästöt eivät riitä kattamaan lipputulojen pienentymistä.

Asuntorakentamisen huippu saavutettiin vuonna 2019 toteuman ollessa yli 5 000 uutta asuntoa. Tänä vuonna valmistuu vielä arviolta 3 500 asuntoa. Kerrostalotonttien myönnettyjen asuntolupien ja aloitusten määrät ovat pudonneet kolmannekseen viime vuodesta. Pientalorakentaminen on edelleen viime vuosien tasolla 350 kpl/vuosi. Varasto-, liike- ja teollisuusrakentaminen on piristynyt.

Pandemian vuoksi kaupunki on haastavassa taloudellisessa tilanteessa. Kaupunkiympäristön toimiala valmistelee kahden miljoonan säästötoimenpiteet toimialan käyttötalouteen. Lisäksi kunnallisteknisiä investointeja karsitaan 7 milj. euroa ja rahaston investointeja 1 milj. euroa. Rakentamisinvestointeihin ei esitetä korotuksia Hämeenkyllän koulun rakentamishankkeen vuoksi, joten muita rakentamishankkeita karsitaan 13,5 milj. euroa vuonna 2020.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Pandemia on muuttanut arjen työtä merkittävästi. Toimialan henkilöstö on siirtynyt etätöihin mahdollisuuksien mukaan. Toimialan toiminta on kuitenkin pystytty toteuttamaan pääsääntöisesti ilman merkittävää haittaa toimialan palvelutuotannossa.

Vantaan ratikan suunnittelua on edistetty yleissuunnitelmaa tarkentavilla selvityksillä sekä lähtötietojen ja suunnitteluperiaatteiden kokoamisella. Suuremmat suunnittelupaketit käynnistyvät syksyllä 2020, kun tarpeelliset rekrytoinnit on tehty ja hankeorganisaatio on koossa. Kaavoituksen osalta ratikan kaavarunkotyön valmistelu ja asemakaavoituksen ohjelmointi on käynnistetty. Raticalle on haettu EU-rahoitusta, jota valtioneuvoston raha-asiainvaliokunta on puoltanut. Tieto EU-rahoituksen saamisesta saadaan syksyyn mennessä. Lisäksi ratickanhanke on käynyt läpi YVA-tarveharkinnan, jonka tuloksena Uudenmaan ELY-keskus on todennut, että YVA-menettelyä ei hankkeessa tarvita.

Kaupunkipyöräjärjestelmä käynnistyi 1.4.2020 suunnitellussa aikataulussa. Järjestelmässä on 100 pyöräsemaa ja käytössä on 1 000 polkupyörää. Yhteensopivaa lipputuotetta Helsingin kanssa ei teknisien haasteitten takia saatu toteutumaan vielä kaudella 2020, mutta jonkin verran muita kehitystoimia tullaan järjestelmään

tuomaan. Yhtenä merkittävänä parannuksena toimittaja on vaihtamassa pyörien lukijalaitteen, mutta koronatilanteen vuoksi tässäkin on epävarmuutta.

Vuoden alusta julkisen kaupunkitilan suunnittelussa ja yleisiä alueita koskevassa lupakäsittelyssä siirryttiin MATTI-ympäristöön. MATTI-hankkeessa on edetty viimeiseen käyttöönotto-osuuteen niin, että kadut ja puistot -palvelualueen toiminnoista tuotantoon siirtyvät pian julkisen kaupunkitilan rakentaminen ja rakennuttaminen sekä kunnallistekniikan toteuttamisen ohjelmointi. Myös maankäyttösopimukset ja niihin liittyvät kunnallistekniikan toteuttamissopimukset hallitaan jatkossa MATTI-ympäristön kautta. MATTIn käyttöönotto on selkeyttänyt sekä kaavoihin liittyvää toiminnanohjausta että kaavahankkeiden prosesseja ja niiden seuranta. MATTI on toiminut pääosin hyvin ja kaikki kaavoittajat kykenevät toimimaan MATTI-ympäristössä.

Kaupunkiympäristön toimialan myönteisen erityiskohtelun (MEK) toimenpiteet tähtäävät lähiympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämiseen. Alkuvuodesta Havukoskella on kunnostettu Vihtatorin kaksi penkkiä, sekä Mikkolassa kunnostettu Kaakkoisväylänpuiston puistokäytäviä ja hankittu keinu Marsinpuistoon. Lisäksi suunnitteilla on lisätä kaikille MEK - alueille roskiksia, penkkejä, koira-aitauksia, jalkapallomaaleja, kesäkukkaistutuksia ja leikkivälineitä. Osallisuuskoordinaattori on palkattu ja osallistuvan budjetoinnin vuorovaikutusprosessit käynnistetään kesäkaudella. Myös kunnossapidon toimenpiteistä suurin osa painottuu kesäkaudelle. Street Art Vantaan kanssa tehdään yhteistyöprojekteja, jotka ovat lähteneet hyvin käyntiin.

Joukkoliikenteen sukupuolitietoinen budjetointi -pilottiprojekti on jatkunut tutkimuksiin ja julkaisuihin perehtymisellä. Tutkimusten mukaan työikäiset naiset tekevät lukumääräisesti enemmän matkoja kuin miehet, mutta matkaa mitattaessa miehet liikkuvat enemmän. Liikkumistutkimus 2016 mukaan miesten suurempi liikkuvuus selittyy suurelta osin työhön liittyvillä matkoilla. Projekti jatkuu tutustumalla HSL:n liikkumistutkimus 2019 tuloksiin ja perehtymällä tarkemmin sukupuolittuneisiin tekijöihin, jotka voivat selittää joukkoliikenteen sukupuolittunutta käyttöä.

Resurssiviisauden tiekartan toimenpiteiden toteutumisesta on laadittu kooste ympäristötilinpitoon ja ympäristövastuuraporttiin. Ympäristövastuuraportti käsitellään kesällä kaupunginvaltuustossa. Kiertotaloutta edistämään käynnistetty EU-rahoitteinen Circular construction in regenerative cities (CIRCuiT) -hanke etenee, samoin etenevät ulkopuolisella rahoituksella toteutettavat Ilmastoviisaat taloyhtiöt- ja Vastuullinen vantaalainen -hankkeet. Ympäristöministeriö päätti rahoittaa kahta uutta hanketta, jotka toteuttavat Vantaan hiilineutraaliustavoitetta. Hankkeissa kehitetään raportointijärjestelmää sekä taloyhtiöiden energiatehokkuutta tukevien yhteisfoorumien perustamista.

Ötökkä -teemavuotta on jatkettu ja lähiluonto-oppaat ovat aloittaneet työskentelynsä maaliskuussa. Pandemian takia teemavuoden suunnittelussa painottuu nyt digitaalinen toiminta, erityisesti ympäristökasvatuksellisen luontomateriaalin tuottaminen ja videomuodossa toteutettavat etäopastukset.

LIIKELAITOKSET

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA -toimintakate
211 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	-38 563	-12 133	31	40 119	13 101	33	1 556
213 Suun terveydenhuollon liikelaitos	-23 264	-7 439	32	23 507	6 107	26	243
Liikelaitokset yhteensä	-61 827	-19 572	32	63 626	19 208	30	1 799

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TOT 1-4 2020	TOT-% 2020	ENNUSTE 2020
TOIMINTATULOT	38 970	40 119	13 101	33	40 119
TOIMINTAMENOT	-37 387	-38 563	-12 133	31	-40 616
POISTOT	-1 250	-1 556	-471	30	-1 556
LIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	333	0	498		-2 053
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	2	0	1		0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	334	0	499		-2 053
Poistoeron lisäys/vähennys	342	0	105		0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	676	0	603		-2 053

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2020	TOT 1-4 2020
Liikelylijäämä	0	498
Bruttoinvestoinnit	-2 300	-484

Pelastuslaitoksen toiminta ja talous on toteutunut suunnitelmien mukaisesti.

Talousarvion toteutuminen 2020

Pelastuslaitoksen alkuvuosi on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoitusti. Toimintamenot ovat alittaneet talousarvion henkilöstökulujen ja poistojen osalta. Toimintamenojen on arvioitu ylittävän budjetti koronapandemiaan varautumisen vuoksi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Suomen ja myös Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toimintaan vaikutti suuresti Kiinasta levinnyt koronavirus. COVID-19 -ristitty virus aiheutti maailmanlaajuisen pandemian ja Suomeen julistettiin poikkeusolot 16.3.2020 ja valmiuslainsäädäntöä otettiin käyttöön 17.3.2020 alkaen. Pelastuslaitos siirsi valvontakäynnit, turvallisuuskoulutuksen ja muut asiakaskontaktit myöhempään ajankohtaan. Pelastuslaitoksen tehostettu tilanneseuranta alkoi 16.3.2020 ja jatkuu edelleen. Poikkeusolot aiheuttavat kustannusten nousupaineita ja pelastuslaitos on arvioinnut jopa 2 milj. euron lisäkustannuksia pandemian aiheuttamana. Lisäkustannusten määrä riippuu poikkeusolojen ja pandemian vaikutusten kestosta.

SOTE-uudistuksen valmistelua on jatkettu, muun muassa Uudenmaan erillisratkaisusta johtokunta teki lausunnon helmikuun kokouksessa.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TOT 1-4 2020	TOT-% 2020	ENNUSTE 2020
TOIMINTATULOT	23 035	23 507	6 107	26	22 071
TOIMINTAMENOT	-23 928	-23 264	-7 439	32	-23 468
POISTOT	-52	-32	-12	37	-32
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	-946	211	-1 345		-1 429
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-211	-209	-68		-209
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	-1 157	1	-1 413		-1 638
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0		0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 157	1	-1 413		-1 638

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2020	TOT 1-4 2020
Liikelylijäämä	211	-1 345
Lainan korko	-159	-53
Korvaus peruspääomasta	-68	-23
Bruttoinvestoinnit	0	0

Pandemiatilanteen johdosta liikelaitos ylläpitää ainoastaan kiireellistä hoitotoimintaa. Kiireetön hoito on toistaiseksi ajettu alas.

Suoritettujen painotettujen toimenpiteiden määrä on 29% alle vastaavan edellisvuoden tasosta. Tulos on vahvasti tappiollinen.

Koko vuoden 2020 osalta ennuste osoittaa toiminnallista tappiota -3,6 milj. euroa. Toiminnan tervehdyttämissuunnitelma vuosille 2021–2024 on tehty.

Talousarvion toteutuminen 2020

Liikevaihto 1-4/2020 oli 6,1 milj. euroa vuoden 2020 talousarvion toteuma-asteen ollessa 26,0 prosenttia. Painotettujen toimenpiteiden osalta talousarvion toteuma-aste on 27,7 prosenttia. Asiakaskäyntien suhteen toteuma-aste on 22,9 prosenttia. Maalis-huhtikuun aikana on liikevaihto 2,1 milj. euroa alhaisempi verrattuna vastaavaan aikaan vuonna 2019. Liikevaihdon lasku johtuu täysin pandemiasta.

Operatiiviset kulut 1-4/2020 olivat 7,4 milj. euroa talousarvion toteuma-asteen ollessa 32,0 prosenttia. Vuoden aikana ei ole ollut normaalista toiminnasta poikkeavia erilliskuluja. Pandemian johdosta toiminnan merkittävästä alasajosta johtuen maalis-huhtikuun aikana on saavutettu materiaali- ja palvelukuluissa 0,1 milj. euron säästöt verrattuna vastaavaan aikaan 2019.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot ja rahoituserät 1-4/2020 olivat asetettujen tavoitteiden mukaiset.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen hoitoyksiköitä korvataan vanhenemisen johdosta, hoitoyksiköiden korvaushankinnat toteutetaan leasingsopimusjärjestelyillä. Korvaushankintoja ei ole tämän vuoden aikana nähtävissä.

Koko vuoden 2020 osalta ennuste osoittaa merkittävää alijäämää pandemian johdosta. Palvelusopimuksen määrävetoitteet eivät tule toteutumaan. Talouden tervehdyttämiseksi on laadittu suunnitelma, joka kattaa vuodet 2020 – 2024. Ennusteeseen ei ole merkitty vuodelle 2020 suunniteltua toiminta-avustusta (2,0 milj. euroa).

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminta ja tuottavuus on suurelta osin pysäytetty, kiireellinen hoito toimii normaalisti, kiireetön hoito on toistaiseksi keskeytetty. Henkilökuntaa on siirrynyt muiden yksiköiden palvelukseen toistaiseksi.

Suun terveydenhuollossa on tuotettu kuluvan vuoden tammi-huhtikuussa 33 075 hammaslääkärikäyntiä (47 223 vuoden 2019 vastaavana ajankohtana), 12 628 suuhygienistikäyntiä (19 877 vuoden 2019 vastaavana ajankohtana) ja 1 280 hammashoitajakäyntiä (3 963 vuoden 2019 vastaavana ajankohtana). Käyntimääristä ilmenee pandemian vaikutus.

Työnjaon eri toimintamalleja kehitetään edelleen toiminnan nykytilasta huolimatta. Tavoitteena on edelleen normaaliolosuhteissa lasten suun terveydenhuollossa painottaa entistä enemmän hoitotyön ammattihenkilöihin. Aikuisten osalta kehitetään edelleen toimintaa, jossa perusterveet aikuispotilaat pääsevät nopeasti suuhygienistin hoidon tarpeen arviointiin. Tavoitteena on saada ohjattua tehokkaammin hoitoa tarvitsevat hammaslääkäripalveluihin.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen digitalisaatiohankkeet keskittyvät Apotti-järjestelmän käyttöönoton varmistukseen sekä digitaalisten toiminnanohjausjärjestelmien arviointiin.

RAHASTOT

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastosta rahoitetaan Kivistön ja muiden keskusten kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista. Alkuvuodesta 2020 rahastosta on rahoitettu mm. Tikkurilan jokirannan kehittämishankkeita ja Koivukylän taidehanketta. Poikkeustilanteen johdosta rahaston investoinneissa on valmistaututtu 1 milj. euron säästötoimenpiteisiin.

1.1.2020 voimaan astuneen Vantaan kaupungin organisaatiomuutoksen kaikki vaikutukset toimialojen talousarvioihin eivät olleet vielä selvillä vuoden 2020 talousarviosta päätettäessä. Kaupunginvaltuusto päätti 23.3.2020 määrärahamuutoksista. Toimialojen määrärahoja on lautakuntien hyväksymien käyttösuunnitelmien jälkeen tarve muuttaa vastaamaan Uusi Vantaa organisaation mukaista toimintaa sovitulla henkilöstö- ja muita määrärahoja ja tuloja koskevilla siirroilla. Muutokset koskivat myös Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston aluemarkkinointia koskevia tuloja ja menoja, jotka siirtyivät kaupunkistrategian ja johdon toimialan viestintäyksikön vastuulle valmisteluohjeen mukaisesti.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tarkoitus on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista.

Rahaston pääoma oli vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan 95.743.816,61 euroa. Lainasaamisten määrä oli 46.101.308,86 euroa. Arvio vuoden 2020 aikana rahastoon palautuvista lyhennyksistä on 2.014.292,57 euroa ja koroista 113.491,56 euroa. Rahaston käytettävissä oleva määrä 2020 on 51.770.291,88 euroa.

Alkuvuonna 2020 rahastosta ei ole myönnetty uusia lainoja tai avustuksia.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisessa luototuksessa myönnetään edullisia luottoja pienituloisille ja vähävaraisille kuntalaisille sekä annetaan taloudellista neuvontaa ja ohjausta luottoa haettaessa sekä tarvittaessa myös luoton maksuohjelman aikana. Taloudellista neuvontaa ja ohjausta annetaan myös ajanvaraus- ja neuvontanumerossa puhelinajoilla. Yksikön työntekijät avustavat tarvittaessa sosiaalitoimen työntekijöitä löytämään ratkaisuja asiakkaiden taloudellisiin ongelmiin.

Kaupungin sisäisiä yhteistyötahoja ovat mm. sosiaalityön eri yksiköt, sosiaali- ja potilasasiainmies, talous- ja velkaneuvonta sekä VAV Asunnot Oy. Ulkoisina yhteistyötahoina ovat muut pääkaupunkiseudun sosiaalisen luototuksen yksiköt ja Takuusäätiö. Yhteistyötä tehdään asiakasasioissa myös seurakunnan diakoniatyön, edunvalvonnan, ulosottoviraston ja kolmannen sektorin kanssa. Tiivistä yhteistyötä tehtiin erityisesti nuorten sosiaalityön kanssa ja nuoria velkaantuneita asiakkaita tavattiin matalalla kynnyksellä sosiaalisen luototuksen tarpeen kartoittamiseksi.

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuotot vähennettyinä kuluilla olivat ajalla 1.1.–30.4.2019 yhteensä 5 133,57 euroa. Tuotot ovat edelleen pienet alhaisen korkotason vuoksi. Rahastossa oli käytettävissä 30.4.2020 luottojen myöntämiseen 638 688,82 euroa.

Luottoja myönnettiin 1.1-2020-30.4.20 yhteensä 21. Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 24 kpl. Kuntalaisilla esiintyy edelleen runsaasti ylivelkaantumista. Luottoja voitaisiin myöntää rahaston kannalta enemmänkin, mutta hakijoilla ei useinkaan ole realistisia mahdollisuuksia luoton takaisinmaksuun. Uusien asiakkaitten tavoittaminen on osoittautunut haasteelliseksi.

Luoton jo saaneille asiakkaille tehtiin 19 maksusuunnitelmaa rästiin jääneiden erien hoitamiseksi ja myönnettiin 59 lyhennysvapaata kuukautta.

Sosiaalisen luoton luottotoiminnan tavoitteeksi asetettiin 2004 luottotappioiden jääminen alle valtakunnallisen luottotappioprosentin kuusi (6 %) myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä. Rahaston luottotappiokirjaukset ovat 30.4.2020 mennessä yhteensä 311 829,82 euroa. Luottotappio 5,31 prosenttia myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä 5 811 401,69 euroa.

Vahinkorahasto

Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana rahastosta on maksettu noin 350 000 euroa, josta noin 7 000 euroa on toiminnasta aiheutuneita vahinkoja, 30 000 euroa vastuuvahinkoja ja noin 308 000 euroa vakuutusmaksuja.

Toteutumistietojen perusteella käyttösuunnitelman arvioidaan toteutuvan.

INVESTOINNIT

1 000 €	TA 2020	TOT 1-4 2020	TOT-% 2020	Ennuste
INVESTOINTITULOT	5 000	1 277	25,3	5 000
Rakentaminen	-74 730	-15 872	21,2	-74 380
Uudisrakentaminen	-32 030	-9 915	31,0	-40 475
Korjausrakentaminen	-40 630	-5 857	14,4	-32 185
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	-2 070	-100	4,8	-1 720
Aineeton omaisuus	-7 700	-1 995	25,9	-7 030
Julkinen käyttöomaisuus	-40 500	-8 978	22,2	-33 500
Liikennealueet	-27 235	-7 708	28,3	-25 620
Urheilualueet	-2 805	-176	6,3	-2 180
Virkistysalueet	-890	0	0,0	-340
Ympäristörakentaminen	-6 520	-925	14,2	-1 820
Yhteishankkeet	-1 550	-133	8,6	-2 540
Vantaan ratikka	-1 500	-36	2,4	-1 000
Irtain omaisuus	-6 679	-222	3,3	-6 309
Kiinteä omaisuus	-10 000	-5 626	56,3	-10 000
Osakkeet ja osuudet	-3 266	-194	5,9	-3 266
VANTAAN KAUPUNGIN INVESTOINNIT	-142 875	-32 888	23,0	-134 485
Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit	-7 100	-942	13,3	-6 100
BRUTTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-149 975	-33 830	22,6	-140 585
INVESTOINNIT NETTO	-144 975	-32 552	22,5	-135 585

Rakentaminen

Vuoden 2020 toimitilainvestointien ennustetaan toteutuvan kokonaisuudessaan talousarvion mukaisesti, vaikka hankeryhmäkohtaisesti ylityksiä on ennustettu. Ennusteessa on huomioitu Hämeenkyllän kouluhankkeen investointikustannusten kohdistuminen kaupungin investointeihin talousarviosta poiketen. Poikkeustilanteen vuoksi rakentamisinvestointeihin ei esitetä korotuksia Hämeenkyllän koulun rakentamishankkeeseen, joten muita rakentamishankkeita karsitaan 13,5 milj. euroa vuonna 2020.

Uudisrakentaminen

Uudisrakennusten 2020 ennustettujen investointikustannusten ylitys johtuu pääosin Hämeenkyllän koulu- ja liikuntahallihankkeen sekä sisäympäristöpaviljongin, Varia Ojahaantie ja Leppäkorven koulun väistötilapaviljonkien budjetoimattomista investointikustannuksista. Lisäksi vuodelle 2019 allokoituja investointikustannuksia siirtyi vuodelle 2020 aikataulustaan myöhässä olevilta hankkeilta. Toisaalta alkavien hankkeiden myöhästymisen vuoksi vuodelta 2020 on siirtymässä kustannuksia seuraavalle vuodelle, joita on huomioitu ennusteessa.

Ensimmäisellä vuosikolmanneksella valmistuivat Korson ja Martinlaakson urheilukenttien huoltorakennukset. Lisäksi valmistuivat Vantaan sisäympäristöpaviljonki, Varia Ojahaantien sisäilmaongelmien väistötilapaviljonki ja Leppäkorven koulun peruskorjauksen aikainen väistötilapaviljonki.

Rakennusvaiheessa olivat Hämeenkyllän koulurakennus liikuntahalleineen, Veturin päiväkotiki, Kaivokselan II päiväkotiki ja Leppäkorven koulun laajennus. Tiedonjyvän päiväkotiki Jokiniemen koulun yhteyteen oli rakentamisen valmisteluvaiheessa.

Suunnitteluvaiheessa olivat Lauhatien ja Uomarinteen päiväkodit sekä Myyrmäen urheilukentän huoltorakennus. Lisäksi suunnitteluvaiheessa olivat Vapaalan tilapäinen paviljonkipäiväkoti ja Vierumäen koulun tilapäinen paviljonki.

Aviapoliksen kouluhanke (Atomi) sisältäen päivähoito- ja nuorisotiloja sekä Kivistön Ruusupuun päiväkotitulevat syksyllä KVR-kilpailutusvaiheeseen.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa oli seuraavia uudiskohteita: Elmon uimahalli, Jokuoman, Länsimäen, Patotien, Koivukylän päiväkodit ja Vaskivuoren lukion laajennus sekä maatutkimuksen ja kaupunkimitauksen tukikohta. Lisäksi tarveselvitysvaiheessa olivat seuraavat loppuvuodesta 2020 tai alkuvuodesta 2021 tarvittavat ja tilapäiskäyttöön vuokrattavat paviljonkitilat: Sanomalan ja Veromäen koulujen lisätilat sekä Vapaalan päiväkotitilat.

Esiselvitysvaiheessa alkuvuodesta 2020 olivat Jokiniemen koulun väistötilat, kauppakeskus Myyringissä olevien kaupungin toimitilojen korvaavat toimitilat, Aviapoliksen kouluverkko, Myyrmäen ja Martinlaakson alueiden päiväkotiverkkojen yhdistäminen, Vantaan urheiluhalli- ja liikuntapaikkaselvitys, Vantaan lukioverkko selvitys sekä Itäisen Myyrmäen kouluverkkoselvitys.

Konserniyhtiöiden hankkeita kaupungin toimitiloiksi ei valmistunut tarkastelujaksolla. Kaupungin toimialahallintojen korvaavien monitilatoimistotilojen osalta (VTK Kiinteistöt Oy) oli meneillään kilpailutusvaihe kaavamuuтокsineen. VAV:n Koisoniittyhanke Koivuhaassa oli suunnitteluvaiheessa. Tikkurilan vanhustenkeskus, Tikkurilan hyvinvointikeskus ja Vehkalan ammatillinen oppilaitos olivat siirtymässä hankesuunnitteluvaiheeseen.

Kaupunkikonsernin ulkopuolelta Sanomalasta neuvoteltiin vuokrasopimus koulun lisätiloista.

Korjausrakentaminen

Peruskorjaustyöohjelman mukaisten hankkeiden kustannusten ennustetaan alittavan määräraharauksen noin 8,4 milj. euroa.

Alkuvuonna 2020 suurimmista hankkeista valmistui Myyrinkodin 4. ja 5. kerroksen muutostyöt.

Rakennusvaiheessa olivat Västersundomin koulun korjaus- ja muutostyöt, Kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaus, Solkikujan ja Urheilupuiston päiväkotien korjaustyöt, Håkansbölen kartanon talousrakennusten korjaustyöt sekä Simonkylän koulun pihatyöt. Leppäkorven koulun muutos- ja korjaustyöt laajennushankkeen yhteydessä olivat alkamassa.

Suunnitteluvaiheessa olivat Kilterin sekä Jokiniemen ala-asteen ja entisen lukion muutos- ja korjaustyöt, Nikinmäen koulun tilamuutokset, Louhelan päiväkodin osittaiset peruskorjaustyöt, Lehtikuusen koulun ja Martinlaakson uimahallin julkisivukorjaukset sekä Kaunialan sairaalan V-osan ja Bjursin navetan kattokorjaustyöt. Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat mm. Kaivokselan koulun, Veromäen koulun ja Leppäkorven puukoulun korjaustyöt, yhdeksän päiväkodin osittaiset peruskorjaustyöt, Katrinebergin kartanopuiston piha-alueiden korjaustyöt sekä useita kesäkaudella 2020 tehtäviksi tarkoitettuja kiinteistöjen muutos- ja korjaustöitä.

Sisäilmaongelmien korjaustyöt jatkuivat monessa toimitilassa suunniteltujen korjaustarpeiden mukaisesti ja resurssien sallimalla tavalla. Sisäilmakorjausten arvioidaan toteutuvan budjetin, 5 milj. euroa, mukaisesti.

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannusten ennustetaan olevan noin 1,7 milj. euroa. Alitus johtuu Pähkinärinteen päiväkodin korjaustöiden siirtymisestä seuraavalle vuodelle. Kesäkaudella tehtävät muutos- ja korjaustyöt olivat tarkastelujaksolla selvitys- ja suunnitteluvaiheessa.

Tilahallinnalla oli VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa meneillään selvitykset perhekeskuksen ja hammashoidon toimitilojen laajennus- ja muutostarpeista yhtiön omistamissa Korson ja Koivukylän alueen kiinteistöissä.

Sisäilmakorjausten arvioidaan toteutuvan budjetin mukaisesti.

Aineeton omaisuus

Vuoden 2020 aineettomat investoinnit toteutetaan 10 prosentin säästötavoitteen mukaisesti. Investointiohjelman merkittävimmät hankkeet ovat DigiOne, Digikokonaisuus 2020, MATTI, Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus, Verkkojulkaisu/Vantaa.fi ja Service Now.

Julkinen käyttöomaisuus

Kunnallistekniikan rakennustyöt ovat ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana edenneet työohjelman mukaisesti. Talousarvion määrärahoista on käytetty viidennes. Investointien määrärahojen käyttö on alkuvuodesta yleensä suhteessa vähäisempää muuhun vuoteen verrattuna ja kiihtyy rakentamiskauden alkaessa keväällä. Pandemian aiheuttaman kaupungin vaikean taloustilanteen vuoksi kadut ja puistot -palvelualue on varautunut olemaan käynnistämättä eritä vuodelle 2020 suunniteltuja investointihankkeita. Säästöjä vuoden 2020 investointibudjettiin arvioidaan kertyvän yhteensä noin 7 milj. euroa.

Merkittävimpiä käynnissä olevia liikennealueiden hankkeita ovat Riipiläntien rakentaminen ja Kivistön kaupunkikeskuksessa olevan Kvartsiraitin kattaminen. Vehkalan alueen kunnallistekniikan rakentaminen on alkamassa. Ympäristörakentamisen merkittävimpiä kohteita ovat Timanttikiteenpuisto sekä Joukontien kevyen liikenteen silta. Urheilualueista merkittävin on Myyrmäen urheilupuiston 2. vaihe ja yhteishankkeista kevään aikana käynnistytävä Koivukylänväylän rakentaminen.

Irtain omaisuus

Kaupunkistrategia ja -johdon toimialan irtaimen omaisuuden hankintoihin kasvupalveluissa on vuodelle 2020 budjetoitu 240 000 euroa, josta ei ole toistaiseksi käytetty mitään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarviossa on varauduttu toimialan irtaimen hankintoihin. Irtaimen omaisuuden investointikohteet on siirretty toteutettavaksi käyttötalouden puolella kaupungin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimmalla rahoitusleasing-mallilla.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaisesti.

Kaupunkikulttuurin toimialan Irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan hieman alittuvan Kivistön kirjaston ja nuorisotilojen ensikalustamiseen liittyvistä budjetoimattomista hankinnoista huolimatta.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuus ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Irtaimen omaisuuden hankinnat painottuvat tyypillisesti loppuvuoteen ja lisäksi koronaviruksesta aiheutuvat tuotantokatkokset saattavat viivästyttää toimituksia.

Kiinteä omaisuus

Maanhankintaneuvotteluja on ollut vireillä runsaasti. Saraksen maa-alueiden lunastustoimituksessa päätetty korvaus on maksettu ensimmäisellä vuosikolmanneksella. Korvaus vei huomattavan osan vuodelle 2020 budjetoituista määrärahoista. Pitkien neuvottelujen ansiosta kaupungilla olisi mahdollisuus hankkia vielä 2020 loppuvuoden aikana laajoja alueita omistukseensa, mutta hankintamäärärahat eivät tätä mahdollista. Kiinteän omaisuuden ostot voidaan rajoittaa toteutuvaksi budjetin mukaisesti, mutta tulevaisuuden tarpeisiin olisi nyt mahdollista tehdä investointeja, mikäli määrärahoissa olisi joustoa.

Esirakentaminen ja pilaantuneiden maiden kunnostaminen on edennyt suunnitelmien ja budjetin mukaisesti.

Osakkeet ja osuudet

Talousarviossa 2020 on osakkeiden hankintaa varten varattu 2,295 milj. euroa, josta on toteutunut 0,194 milj. euroa. Määräraha tulee toteutumaan talousarvion mukaisesti neuvoteltujen liikekiinteistöjen osaketi-
lojen hankintaan. Apotti Oy:n sijoitetun vapaan omanpääoman rahastoon talousarvio on 0,971 milj. euroa, joka toteutuu sovitun mukaisesti.

Liikelaitosten investoinnit

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen investoinnit vuodelle 2020 on 2,3 milj. euroa. Investointien ennustetaan toteutuvan määrärahojen suuruisina. Suurin osa investoinneista toteutuu loppuvuoden aikana.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen hoitoyksiköitä korvataan vanhenemisen johdosta, hoitoyksiköiden korvaushankinnat toteutetaan leasingsopimusjärjestelyillä. Korvaushankintoja ei ole tämän vuoden aikana nähtävissä.

HENKILÖSTÖ

	30.4.2019	30.4.2020
Kaupunkistrategia ja johto	*	479
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	490	508
Kaupunkikulttuuri	*	667
Sosiaali- ja terveydenhuolto	2 832	3 196
Suun terveydenhuollon liikelaitos	328	290
Kasvatus ja oppiminen	*	5 187
Kaupunkiympäristö	649	643
Yhteensä	10 885	10 970

* Vertailutieto puuttuu vuoden 2019 osalta. Uuden Vantaan organisaatiomuutoksen henkilömäärä raportoidaan 1.1.2020 alkaen.

Lähde: Kompassin henkilöstömäärä raportti

Toimialojen henkilöstöstä osa on siirretty raportointiajankohtana 30.4. koronaepidemian vuoksi resurssikeskuksen kautta sosiaali- ja terveystoimeen 370 henkilöä. Tämän vuoksi kaupunkitasoinen henkilöstömäärä on vertailukelpoisin vertailtaessa kuluva ja edellistä vuotta.

Henkilöstömäärä kasvoi siis 85 hengellä verrattuna edellisvuoteen. Vakituisten palvelussuhteiden määrä kasvoi 0,4 prosenttia kun taas määräaikaisten palvelussuhteiden määrä laski prosentilla. Palkkamenot olivat 133,3 milj. euroa, mikä on 0,1 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuotena. Tarkasteluajankohdan palkkamenojen pysymiseen edellisvuoden tasolla on mahdollisesti vaikuttanut koronaepidemian alkaminen ja siitä johtuvat rekrytointien viivästymiset. Eli irtisanoutuneiden tilalle ei ole maalishuhtikuussa rekrytoitu välittömästi korvaavaa resurssia.

Henkilöstön kehittäminen normaalitilanteessa ja poikkeusoloissa

Koulutussuunnitelmien mukainen henkilöstökoulutustarjonta on ollut tuotannossa alkuvuodesta aivan normaalisti henkilöstökoulutuksen järjestäjän tuottamana. Poikkeustilanteen astuttua voimaan keskeytettiin kaikki henkilöstön lähikoulutukset ja kehittämispäivät ja tilalle muodostettiin työnohjaajista, coacheista ja valmennuspalveluista tilanteeseen sopiva palvelutuotevalikko ja ammattilaispooli. Kaikki pooliin nimetyt ulkoiset kumppanit kykenevät toimimaan virtuaalisesti. Kehittämispalveluissa on ohjattu ulkoisia kumppaneita ja esimiehiä toiminnan keskeyttämisessä ja uusien tukipalveluiden toteuttamisessa. Lisäksi on tarjottu kaupunkitasoisesti tukea esimiehille ja henkilöstölle. Intrassa on julkaistu esimiehille ja henkilöstölle koulutusvideoita, puheenvuoroja sekä muuta tukimateriaalia poikkeustilanteesta johtamisesta ja toimimisesta.

Uusi Vantaa organisaatio astui voimaan vuoden 2020 alussa. Toimialoilla on jatkettu johtamisjärjestelmän rakentamisen tueksi Uusi Vantaa muutostukea erilaisilla kehittämisprosesseilla ja työpajoilla.

Kaupunkitasoisesti on käynnistetty henkilöstöjohtamisen laatuhanke. Työssä on hyödynnetty ulkopuolista konsultaatiota ja asiantuntemusta. Hankkeessa on toteutettu kevään aikana kartoitusvaihe, jonka tuloksia ja suosituksia voidaan käyttää toiminnan kehittämisessä. Lisäksi jokaiselle ammattiryhmälle on muodostettu rekrytointia ja viestintää tukevat ryhmät, jotka ovat tehneet aktiivista työtä koko alkuvuoden. Työn tavoitteena on edistää rekrytointia ja hyvää työnantajakuva.

Johtamisosaamisen kehittämisessä on alkuvuodesta toteutettu esimiesten ja johtajien valmennusohjelmia suunnitelman mukaisesti maaliskuun puoliväliin asti. Tuotannossa on ollut Johtamistarjotin, Esimiehenä Vantaalla sekä ”Tomuta - toimintakulttuurin muutosta johtamassa” strateginen valmennusohjelma. Lisäksi on tuotettu esimiesten ryhmätyönohjausta ja erilaisia ryhmien coaching-prosesseja. Työnohjauskokeilut on käynnistetty palvelemaan erityisesti soten esimiehiä.

Työterveysyhteistyötä vahvistettu

Vuoden 2020 kolmen ensimmäisen kuukauden sairauspoissaolot ovat hiukan vähentyneet edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (3kk/20: 5,07 % ja 3kk/19: 5,15 %). Tuunatun työn osuus on vähän pienentynyt edellisen vuoden tilanteeseen nähden (3kk/20: 4,17 ja 3kk/19: 4,50). Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijat ovat olleet esimiesten tukena yhteensä 272 henkilön työkykyhaasteiden selvittämisessä. Yli 90 päivän sairauspoissaoloja on ollut 238 henkilöllä, näistä jatkosuunnitelma työhön palaamiseksi on tehty 92,4 prosentille.

Työterveyshuollon palvelujen tuottaja on osalla henkilöstöä vaihtunut 1.1.2020 alkaen. Työterveysyhteistyötä on tehostettu ja vahvistettu, tavoitteena entistä parempi työkykyä edistävä yhteistyö. Vuoden alusta alkaen 5 päivän sairauspoissaolokäytäntö laajennettiin koko kaupunkia koskevaksi eli esimies voi hyväksyä 1-5 päivän sairauspoissaolon ilman lääkärintodistusta.

Hr-Järjestelmien kehittäminen

Huhtikuussa saatiin toimintaan hr-palveluportaali, joka tarjoaa sähköisen asiointikanavan täyttölupien hakemiseen, tehtäväkuvauksien laatimiseen, työkokemuslisähakemuksiin ja tutkintotodistusten toimittamiseen. Varhaiskasvatuksen lisäksi muiden yleistyöajassa työskentelevien yksiköiden esimiehille tarjotaan apuväline työvuorosuunnitteluun ja –optimointiin. Robotiikan käyttöä laajennetaan jatkuvasti palkanlaskennan ja rekrytinnin prosesseissa.

Kilpailutetun verkko-oppimisympäristön käyttöönottoprojekti on käynnistetty.

VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT

Merkittävien tytäryhtiöiden osavuosisraportissa raportoidaan Vantaan kaupungin merkittävimpien tytäryhtiöiden toimintaa ja taloutta ajalta 1.1.-30.4.2020. Raportin tiedot perustuvat konserniohjauksen lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien huhtikuun 2020 loppuun mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin.

Yhtiöiden toimittamat tulos- ja tasetiedot ovat tietojen keruuhetkellä olleet vielä osin keskeneräisiä, mistä johtuen huhtikuun osalta toimitetut tiedot ovat ennusteita. Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen- ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta johtuen raportointi ei ole kaikkien yhtiöiden osalta yhteneväistä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konserniohjaus.

**Vantaa
Vanda**